

REFERAT Kommunalbestyrelsen 2022-25 d. 02-10-2023

Mødedato Mandag d. 02. oktober 2023 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Indtægt vedr. retssag om brusere i Frederiksberg Svømmehal.....	3
Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlemmerne Sin	5
Endelig vedtagelse af Kommuneplantillæg nr. 4 Grøn omstilling, Kommuneplan 2021.....	9
Endelig vedtagelse af Kommuneplantillæg nr. 5 Udbygning af den blandede by, Kommuneplan 202	12
Status på samt anmodning om øget bevilling for puljen til forebyggelse og udbedring af skimmelsv	15
Indtægtsbevilling til projekt om grøn energi i etageboliger.....	20
Godkendelse af projektmateriale for monument ved Forum til minde om frihedskampen.....	23
Sorteringsanlæg til restaffald - vedtægtsbestemmelser og justeret fordeling af låneramme.....	26
Valg af nyt medlem til bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond.....	29
Forslag til beslutning fra rådmændene Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy og Helle Sjelle og kommu	30
Udmøntning af ny lovgivning (DUT) og udgiftsneutrale omplaceringer.....	34
Forslag til beslutning fra rådmændene Nikolaj Bøgh og Alexandra Dessoy og kommunalbestyrelse	37
Lukket: Salg af ejendom.....	40
Lukket: Tillæg til lejekontrakt.....	41
Lukket: Kommissorium for analyser om et fælleskommunalt selskab.....	42
Lukket: Indsamling af affald.....	43

Punkt 171: Indtægt vedr. retssag om brusere i Frederiksberg Svømmehal

04.04.00-Ø30-1-23

Resume

Østre Landsret har den 28. marts 2023 tilkendt Frederiksberg Kommune en tilbagebetaling på i alt 4,6 mio. kr. som kompensation for mangler på brusere, som efter aftale fra 2015 blev leveret til Frederiksberg Svømmehal. Tillagt renter samt sagsomkostninger søges bevilling på en tilbagebetaling på i alt 7,3 mio. kr., hvoraf 0,4 mio. kr. bevilges som indtægt ved Juridisk afdeling til dækning af omkostninger. 6,9 mio. kr. tilgår kassen, idet 6,7 mio. kr. allerede forlods er anvist som finansiering af tillægsbevilling vedr. renovering af Frederiksberg Svømmehal, jf. beslutning i hhv. Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget den 12. juni 2023.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at der afsættes rådighedsbeløb i 2023 samt meddeles anlægsbevilling vedr. tildelt erstatning for brusere leveret til Frederiksberg Svømmehal på 6,9 mio. kr. under Kultur- og Fritidsudvalget med modpost på den negative anlægspulje, og
2. at der meddeles driftsudgiftsbevilling på 0,4 mio. kr. samt tilsvarende indtægtsbevilling på 0,4 mio. kr. i 2023 under Magistraten til dækning af omkostninger til ekstern rådgivning afholdt af Juridisk afdeling finansieret af indtægt fra erstatningssag vedr. brusere leveret til Frederiksberg Svømmehal.

Sagsfremstilling

Østre Landsret tilkendte den 28. marts 2023 Frederiksberg Kommune en tilbagebetaling på i alt 4,6 mio. kr. som kompensation for mangler på brusere, som efter aftale fra 2015 blev leveret til Frederiksberg Svømmehal. Tillagt renter samt sagsomkostninger udgør tilbagebetalingen i alt 7,3 mio. kr.

Magistraten blev orienteret om resultatet af retssagen den 1. maj 2023:
"Tilkendegivelse fra Østre Landsret

Frederiksberg Svømmehal indgik i oktober 2015 en aftale med Orbital Systems AB om køb og installation af 80 stk. brusere til svømmehallens baderum. I marts 2017 hævdede kommunen aftalen på grund af mangler ved de leverede brusere. Sagen drejer sig om, hvorvidt Frederiksberg Kommune har været berettiget til at hæve aftalen med Orbital og kræve den erlagte købesum retur samt erstatning for de omkostninger, kommunen forgæves har afholdt til installation og nedtagning af brusere. Det bemærkes, at hele købesummen blev forudbetalt, men at der kun blev leveret 36 ud af 80 brusere.

Magistraten besluttede den 19. juni 2017 at udtage stævning mod den svenske leverandør, da leverandøren ikke frivilligt ville betale. Sagen blev behandlet ved Sø- og Handelsretten, der afsagde dom den 16. november 2021, hvor kommunen fik medhold i et krav på 3.564.582 kr. med renter. (Købesummen og 50 % af installationsomkostningerne) og samtidig fik tildelt 250.000 kr. i sagsomkostninger.

Leverandøren ankede herefter til Østre Landsret. Magistraten blev orienteret om ankesagen den 29. november 2021.

Østre Landsret har den 28. marts 2023, jf. vedhæftede, tilkendegivet, at Orbital Systems AB ved en dom i sagen vil blive dømt til at betale 4.573.061 kr. med tillæg af procesrente. Orbital har herefter hævnet sagen, og erstatningssagen er hermed endelig afgjort i overensstemmelse med rettens tilkendegivelse.

Østre Landsret har endvidere i vedhæftede kendelse af 20. april 2023 besluttet, at Orbital Systems AB skal betale sagsomkostninger for begge retter til Frederiksberg Kommune med i alt 611.750 kr.

Afgørelsen må anses for tilfredsstillende for Frederiksberg Kommune."

Med denne sag følger den bevillingsmæssige konsekvens.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, afsættes rådighedsbeløb samt meddeles anlægsbevilling vedr. indtægt på 6,9 mio. kr. under Kultur- og Fritidsudvalget. Da der er tale om erstatning tilkendt på baggrund af væsentlige fejl og mangler, betragtes indtægten rent bevillingsmæssigt som en tilbagebetalt udgift og dermed som en negativ udgift. Med sagen nedskrives

anlægsbevilling og rådighedsbeløb svarende til indtægten på 6,9 mio. kr. i 2023 med modpost på den negative anlægspulje.

Det bemærkes, at der, jf. beslutningerne i Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget den 12. juni er forlods disponeret 6,7 mio. kr. af beløbet til finansiering af tillægsbevilling vedr. renovering af Frederiksberg Svømmehal og skal således tilgå kassen. De resterende 0,2 mio. kr. tilgår også kassen i 2023.

I alt nedskrives den negative anlægspulje i 2023 med 6,9 mio. kr.

Derudover meddeles driftsudgiftsbevilling på 0,4 mio. kr. samt tilsvarende indtægtsbevilling på 0,4 mio. kr. til dækning af omkostninger til ekstern rådgivning afholdt af Juridisk Afdeling.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 85:

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der afsættes rådighedsbeløb i 2023 samt meddeles anlægsbevilling vedr. tildelt erstatning for brusere leveret til Frederiksberg Svømmehal på 6,9 mio. kr. under Kultur- og Fritidsudvalget med modpost på den negative anlægspulje, og
2. at der meddeles driftsudgiftsbevilling på 0,4 mio. kr. samt tilsvarende indtægtsbevilling på 0,4 mio. kr. i 2023 under Magistraten til dækning af omkostninger til ekstern rådgivning afholdt af Juridisk afdeling, finansieret af indtægt fra erstatningssag vedr. brusere leveret til Frederiksberg Svømmehal.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 254:

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at der afsættes rådighedsbeløb i 2023 samt meddeles anlægsbevilling vedr. tildelt erstatning for brusere leveret til Frederiksberg Svømmehal på 6,9 mio. kr. under Kultur- og Fritidsudvalget med modpost på den negative anlægspulje, og
2. at der meddeles driftsudgiftsbevilling på 0,4 mio. kr. samt tilsvarende indtægtsbevilling på 0,4 mio. kr. i 2023 under Magistraten til dækning af omkostninger til ekstern rådgivning afholdt af Juridisk afdeling finansieret af indtægt fra erstatningssag vedr. brusere leveret til Frederiksberg Svømmehal.

Bilag

Bevillingsskema - (Anlæg)

Bevillingsskema - drift

Punkt 172: Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlemmerne Sine Heltberg, Malte Mathies Løcke og Rasmus Holme Nielsen og rådmand Lotte Kofoed om en grønnere, mindre støjplaget og mere aktiv Nordens Plads

01.00.05-G01-2-23

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 19. juni 2023 forslag til beslutning om en grønnere, mindre støjplaget og mere aktiv Nordens Plads. Forslagsstillerne ønsker en proces med inddragelse af borgere og andre aktører. Udvalget skal tage stilling til forslaget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Magistraten og By- og Erhvervsstrategisk Udvalg indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det i forslaget nævnte møde for alle interesserede borgere om deres drømme om Nordens Plads afholdes som en del af en kommende udviklingsproces, der bl.a. skal afdække potentialet for at igangsætte en områdefornyelse for Nordens Plads.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 19. juni 2023 forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlemmerne Sine Heltberg, Malte Mathies Løcke og Rasmus Holme Nielsen og rådmand Lotte Kofoed om en grønnere, mindre støjplaget og mere aktiv Nordens Plads.

"Forslag om en grønnere, mindre støjplaget og mere aktiv Nordens Plads

Kommunalbestyrelsen beslutter, at der umiddelbart efter sommerferien afholdes et møde for alle interesserede borgere om, hvad de drømmer om, at Nordens Plads kan blive til.

Kommunalbestyrelsen beslutter, at der snarest muligt skal udarbejdes en plan for møderække med alle relevante aktører, inkl. områdets ejere, for at få igangsat en fornyelse af pladsen.

Kommunalbestyrelsen beslutter, at forvaltningen til budgetforhandlingerne udarbejder oplæg for, hvordan der kan laves en byrumsfornyelse af Nordens Plads med inspiration i den udvikling, som Betty Nansens Plads har været igennem. Det skal være en del af oplægget, at det undersøges, hvordan den løbende borgerinddragelse kan sikres, herunder mulighederne for et borgerpanel.

Begrundelse:

Nordens Plads har i alt for mange år og under alt for mange kommunalbestyrelser fået lov at ligge hen som en asfalteret, støjplaget parkeringsplads. Men området rummer store potentialer for at kunne blive en grøn oase, præget af idræt, kultur og nderum til ophold.

Bag ved Domhus Vista er Betty Nansens Plads blevet omdannet til et fantastisk byrum, der er grønt og hyggeligt og indbyder til fællesskab. Med inspiration fra bl.a. denne succesfulde transformation, bør turen nu være kommet til at forny selve Nordens Plads, i tæt samarbejde med områdets ejere og borgere samt brugere af pladsen."

Bemærkninger til forslaget

Nordens Plads er privat ejet af Heimstaden og KFI Erhvervsdrivende Fond (KFI), der tilsammen udgør grundejerforeningen. Heimstaden overtog boligerne i Domus Vista i efteråret 2021 fra Akelius. Frederiksberg Kommune er alene ejer af et lille område, hvor byhaven Nordens Have i dag er placeret. Med dette begrænsede ejerskab, vil det fortsat være nødvendigt, at en udviklingsproces for området sker i samarbejde med grundejerne, hvilket da også har været tilfældet hidtil. Tilbage i 2012 vedtog Kommunalbestyrelsen en helheds- og lokalplan for området - "Helhedsplan og Lokalplan 175 for Nordens Plads". Lokalplanen, som blev udarbejdet i samarbejde med grundejerforeningen, rummede bl.a. mulighed for en væsentlig forøgelse af erhvervsarealet og for en etagebebyggelse på hjørnet ved Roskildevej og Tartuhus. Udover den obligatoriske høring i lokalplanprocessen, var der også en forudgående inddragelse af beboere og borgere om deres ønsker. Lokalplanen fra 2012 blev dog aldrig realiseret, da grundejerne bl.a. vurderede, at der ikke var

grundlag for at tilføre så mange kvadratmeter yderligere butikscener. Parallelt med planprocessen var der en områdefornyelse i kvarteret – Søndermarkskvarteret, som blev igangsat tilbage i 2007.

Som konsekvens af at udviklingen på Nordens Plads gik i stå, valgte man fra kommunens side at fokusere på dels at sikre, at selve centret, der fremstod trist og nedslidt, blev renoveret, dels at udvikle området bag Domus Vista, der i dag hedder Betty Nansens Plads. Og i regi af områdefornyelsen og i samarbejde med Frederiksberg Forenede Boligselskab og med betydeligt fondsstøtte er dette område blevet transformeret fra et nedslidt og uindbydende område med meget få anvendelsesmuligheder til i dag at være et fælles, grønt og attraktivt område, hvor der er fokus på livet mellem husene, i stedet for at hver matrikel er forskanset bag et hegn. Tvillingebygningerne, der omkranser landskabet blev renoveret og løftet arkitektonisk, og der er opført et nyt plejecenter med tilhørende udearealer.

Områdefornyelsen har været et vigtigt værktøj fra kommunens side. Med områdefornyelsen har man en velafprøvet ramme for borgerdialog, strategiske samarbejder, fundraising og for at gennemføre midlertidige eksperimenter. Nordens Have blev f.eks. etableret som et midlertidigt byrumseksperiment, hvor områdefornyelsen kunne være med til at understøtte organiseringen og løbe det i gang. Medborgerhuset blev også støttet af områdefornyelsen. Et af de særlige værktøjer, man som kommune får ved at starte en områdefornyelse er, at man får hjemmel til at investere kommunale midler på privatejet grund, hvilket ellers kan være en juridisk barriere for kommunale udviklingsønsker.

Ejerne af Domus Vista har gennem flere år ønsket en ny lokalplan i stedet for den fra 2012, som de ikke kunne realisere. Efter omfattende renoveringer og om disponeringer af butikscenret og efter udvikling af 127 nye ungdomsboliger på centerets første sal blev dialogen om en ny planproces genoptaget i 2019. På foranledning af grundejerforeningen og i samarbejde med Frederiksberg Kommune blev der udarbejdet et visionsprogram for udvikling af Nordens Plads.

Visionsprogrammet blev vedtaget af By- og Miljøudvalget i oktober 2019. Visionsprogrammet indeholdt målsætninger for, hvordan Nordens Plads kunne videreudvikles som levende handels- og boligkvarter, herunder med mål om at skabe sammenhængskraft i området, at styrke Nordens Plads som handels- og bylivsdestination for lokalområdet samt at skabe et bykvarter med en klar identitet med grønne elementer. På den baggrund blev der igangsat en proces for udvikling af Nordens Plads med kick-off dag i området, workshops i et aktørnetværk samt dialogmøder i en politisk følgegruppe. Der var også en digital ønskebrønd, hvor alle kunne skrive ind med deres drømme og visioner for kvarteret. Vision og øvrigt relevant baggrundsmateriale fra den proces er vedlagt som bilag 1.

Den politiske følgegruppe afholdt første møde den 2. marts 2020, hvor opsamling fra dialogaktiviteter og visioner for området blev præsenteret og drøftet. Målet for processen var, at grundlaget fra de lokale workshops og dialogmøder i den politiske følgegruppe skulle munde ud i et program og efterfølgende helhedsplan, som kunne danne grundlag for en startredegerelse til en ny lokalplan. Det måtte konstateres, at grundejerne havde ønske om et meget stort bebyggelsesomfang, og efter de første møder i 2020 gik projektet i stå, og processen blev sat i bero.

I forbindelse med Kommuneplan 2021 blev rammen for området ved Nordens Plads nedsat fra en bebyggelsesprocent på 225 til 180, hvilket medførte, at grundejerforeningen klagede over Frederiksberg Kommune. Grundejerforeningen fik ikke medhold i klagen. Da Heimstaden overtog Domus Vista og dermed Akelius' plads i grundejerforeningen, inviterede forvaltningen Heimstaden til møde med henblik på at genoptage udviklingsarbejdet. Der har været flere møder, og meldingen fra Heimstaden har indtil videre været, at renoveringen af selve Domus Vistas højhus har krævet al deres opmærksomhed.

Samarbejdet mellem grundejerne og kommunen om at udvikle området er således i princippet ikke stoppet, men har været sat på en flerårig pause, idet der har været behov for at afstemme forventningerne til et muligt bebyggelsesomfang samt mulig anvendelse, herunder muligheden for at indplacere en idrætshal i området. En ny dialog med borgerne efter forvaltningens vurdering med fordel kan bygge på en vis fælles forståelse med grundejerne om disse forhold, ligesom det også vil være naturligt, at en ny borgerdialogproces indgår i afklaring af ønsker og muligheder.

For at få en ny start og en bedre ramme om borgerdialogen og udviklingsprocessen og dermed imødekomme forslagens intentioner om løbende borgerinddragelse kan det overvejes at opstarte en ny områdefornyelse. Med en områdefornyelse vil man dels få en klar rollefordeling og organisering, dels kunne videreføre de gode erfaringer fra tidligere områdefornyelsesprojekter og endelig vil man få hjemmel til at finansiere mindre byrumsforbedringer eller andre tiltag på privat grund, hvis der ikke på kort sigt er udsigt til større byggeprojekter, herunder et halbyggeri. Endelig vil der gennem områdefornyelsen kunne afsættes de nødvendige ressourcer og midler til projektledelse og inddragelsesprocesser.

Det igangværende områdefornyelsesprojekt 'Finsensvej Vest' er planlagt til at løbe til og med 2024, men bliver formentlig lidt forsinket, da det havde opstart under corona-nedlukningen. Det vil dog være i løbet af 2024, at kommunen bør beslutte hvilket område man vil arbejde videre med, hvis man vil videreføre arbejdet med områdefornyelse. Her vil området omkring Nordens Plads således være en oplagt kandidat.

En mulig proces for udvikling af Nordens Plads kunne på den baggrund være:

Efterår 2023: Dialog med grundejere om proces for opstart af ny borgerdialog og forudsætningerne herfor. Frederiksberg Kommune inviterer til en møderække med grundejerne med henblik på at forventningsafstemme og nå til en fælles forståelse af, hvad en kommende udvikling indebærer. Herunder at sætte rammen for en inddragende proces for beboere, brugere og borgere.

Forår 2024: Forny et dialogproces med borgere og aktører i området forud for områdefornyelse/udviklingsproces.

En inddragende dialogproces gennemføres med udgangspunkt i tidligere inddragelsesprocesser og i samarbejde med grundejerne. Processen sætter retning for det videre udviklingsarbejde for Nordens Plads. Dette arbejde kan indgå i forarbejdet til en ny områdefornyelse.

Efterår 2024: Beslutning om retning for udvikling og eventuel områdefornyelse.

På baggrund af ovenstående proces besluttet, hvad det videre arbejde skal bestå af. Det kunne være en helhedsplan, der er en overordnet plan for et område, som sikrer sammenhæng og synergi for en udvikling, men som ikke er juridisk bindende. En helhedsplan kan indarbejdes i en områdefornyelse, danne grundlag for en ny lokalplan eller begge dele.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det vil være mest konstruktivt at køre en dialogproces med beboere og borgere i samarbejde med grundejerforeningen for at sikre størst mulig chance for, at forandringer realiseres. Der har været flere dialogprocesser i området de seneste 10-15 år, og forvaltningen vil anbefale, at den videre dialog tages på baggrund af det arbejde. Det vurderes endvidere, at en områdefornyelse vil være et godt redskab til igangsætte en udvikling af Nordens Plads i tæt dialog med såvel grundejere som beboere og borgere.

Økonomi

Der er ikke afsat penge til en udviklingsproces for Nordens Plads, men der er afsat 7 mio. kr. årligt til område- og byfornyelse, der vil kunne anvendes til at opstarte en ny områdefornyelse. Til og med 2024 er midlerne til områdefornyelse disponeret til projekter i Finsensvej Vest, men ved en mindre omdisponering kan der findes midler til at igangsætte en dialogproces med beboere og borgere i 2024. Det kan indgå i den indledende fase til en ny områdefornyelse, hvor der udarbejdes et program, der sætter retningen for selve områdefornyelsen.

Alternativt skal der afsættes specifikke midler en fornyet dialogproces med borgere og aktører i området forud for områdefornyelse eller en udviklingsproces. Baseret på tidligere erfaringer skal der afsættes ca. 1 mio. kr. til en ambitiøs borgerinddragende dialogproces og udarbejdelse af en helhedsplan.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 21. august 2023, pkt. 36:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at

beslutningsforslaget tiltrædes, idet det i forslaget nævnte møde for alle interesserede borgere om deres drømme om Nordens Plads afholdes som en del af en kommende udviklingsproces, der bl.a. skal afdække potentialet for at igangsætte en områdefornyelse for Nordens Plads.

Indstilling 18. september 2023, pkt. 246:

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg indstiller,

at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det i forslaget nævnte møde for alle interesserede borgere om deres drømme om Nordens Plads afholdes som en del af en kommende udviklingsproces, der bl.a. skal afdække potentialet for at igangsætte en områdefornyelse for Nordens Plads.

Bilag

Bilag 1

Punkt 173: Endelig vedtagelse af Kommuneplantillæg nr. 4 Grøn omstilling, Kommuneplan 2021

01.02.05-K04-1-23

Resume

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg skal med denne sag tage stilling til endelig vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 4 Grøn omstilling, som har været i høring i otte uger.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og By- og Erhvervsstrategisk udvalg indstiller, at forslag til kommuneplantillæg nr. 4 Grøn omstilling vedtages endeligt med de af forvaltningen foreslåede ændringer.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes Kommuneplan 2021 blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen tilbage i juni 2021. Planen har et tolvårigt sigte og skal revideres efter fire år, altså i 2025. Udviklingen inden for især miljø- og klimaområdet går stærkt, og Frederiksberg Kommune har siden vedtagelsen af Kommuneplan 2021 vedtaget nye strategier og planer inden for klima- og miljøområdet (der således ikke fremgår af den gældende Kommuneplan 2021).

Kommunalbestyrelsen besluttede på den baggrund med vedtagelsen af kommuneplan 2021, at der allerede i den første del af kommuneplanens fireårige periode skal tilvejebringes en temarevision om grøn omstilling af den gældende kommuneplan i form af et tillæg til Kommuneplan 2021. Temarevisionen skal sikre, at kommuneplanen viser vejen til grøn omstilling på et opdateret grundlag og med et helhedsorienteret samt tværgående perspektiv, der afspejler de nyeste politikker og planer inden for emnerne:

- Et CO₂-neutralt Frederiksberg
- Klimatilpasning
- Mobilitet
- Ressourcer og affald
- Biodiversitet og bynatur
- Miljø (vand, luft, støj, jord)

Udarbejdelse af kommuneplantillæg nr. 4

Kommunalbestyrelsen vedtog forslaget til kommuneplantillæg nr. 4 på møde den 20. marts 2023 (bilag 1). Forud for udarbejdelse af forslaget blev der afviklet en såkaldt foroffentlighedsfase fra den 17. maj til den 31. august 2022, der bl.a. indebar et borgermøde med workshops. Udkast til mobilitetspolitik er udarbejdet sideløbende med temarevisionen og er koordineret hermed.

Forslaget til kommuneplantillæg nr. 4 har været i høring i otte uger fra den 19. april til den 16. juni 2023. Forvaltningen har modtaget ni høringssvar fra blandet andet råd og foreninger, der varetager grønne interesser på vegne af en større gruppe borgere eller interessenter. Høringssvarene fremgår af bilag 2 og 3.

I høringsnotatet (vedlagt som bilag 4) redegøres for de indkomne høringssvar. Af ændringsskemaet på side 2 angives, hvilke ændringer der er foretaget i kommuneplantillægget på baggrund af høringssvarene. Selve ændringerne er desuden markeret med gult i det endelige kommuneplantillæg nr. 4, Grøn omstilling, der er vedlagt som bilag 5 (hovedstruktur, rammer og retningslinjer), bilag 6 (kort) og bilag 7 (redegørelse).

I det følgende refereres de overordnede temaer i høringssvarene:

Der er generelt opbakning til planen og fokus på at fremme den grønne omstilling. Der er ønsker om at koble "det grønne" med "det blå", som også er en del af planen samt at håndtere tørke og varmeperioder, få mere synligt vand samt at inddrage byens borgerne yderligere.

Frederiksberg Seniorråd har fokus på bæredygtigt byggeri og bevaring. Seniorrådet har endvidere fokus på grønne fællesskaber, klimatilpasning, gående trafik og grønne elementer. Rådet pointerer, at gang er en selvstændig transportform i samspil med metro og S-tog. Endvidere pointerer seniorrådet, at det er alles ansvar at tænke grønt.

Nogle af høringssvarene stiller spørgsmål ved Frederiksberg Kommunes mål om at være CO₂-neutral i 2030. Der er også ønsker til at reducere CO₂-udledning fra trafikken.

Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg, udtrykker bekymring for de fredede slotspark og har et ønske om, at Solbjerg Parkkirkegård fredes. De udtrykker desuden bekymring for udvikling ved Søndre Fasanvej og KB's anlæg ved Pile Allé. Foreningen og Miljøstyrelsen har endvidere spørgsmål til udpegningen af Grønt Danmarkskort. Miljøstyrelsens henvendelse er ikke en indsigelse til kommuneplantillægget, men indeholder ønsker til præciseringer vedrørende redegørelsen for Grønt Danmarkskort.

Med budgetaftale 2024 er det aftalt at arbejde for en fredning af Solbjerg Parkkirkegård.

Høringssvarene fra Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg, og Miljøstyrelsen samt budgetaftalen vedrørende Solbjerg Parkkirkegård giver anledning til, at forvaltningen foreslår, at der tages lidt mere areal med i udpegningen til Grønt Danmarkskort set i forhold til det forslag, som var i høring. Arealer, der foreslås medtaget i Grønt Danmarkskort, er de eksisterende grønne anlæg og bebyggelser omkring Frederiksberg Slot, Lakajgården og KB's anlæg ved Pile Allé mv. samt hele kirkegårdsområdet, som indgår i budgetaftale 2024 om fredning af Solbjerg Parkkirkegård. Dette sikrer, at der er en god sammenhæng i den samlede udpegnings af potentielle økologiske forbindelser i respekt for bevarelse og udvikling af områdernes naturværdier. Redegørelsen for Grønt Danmarkskort justeres i overensstemmelse med de foreslåede justeringer, og Miljøstyrelsens ønsker til præciseringer. Eventuelle ændringer af kommuneplanens specifikke rammer, som følge af de foreslåede justeringer, vil kunne ske i forbindelse med den kommende kommuneplanrevision.

Endvidere foreslås Hovedstrukturen på baggrund af Frederiksberg Seniorråds høringssvar præciseret med, at gang er en aktiv transportform i samspil med øvrige transportformer, samt at det er alles ansvar at tænke grønt.

Udover de ovenfor nævnte emner er der i høringssvarene idéer til flere handlinger, undervisning, brug af bæredygtige materialer samt bekymringer for forurening af luft og drikkevand og brug af beton mv. Endelig er der i et høringssvar fra Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur (FBLF) kritik af, at høringmaterialet er svært tilgængeligt.

Det er ikke alle input, der er direkte relevante for kommuneplanen, herunder bl.a. input om handlinger. Generelt er kommuneplanen med temarevisionen blevet opdateret i henhold til DK2020-Klimaplan, der hvor det er relevant, herunder med større fokus på bæredygtigt byggeri, holdbarhed og energieffektivisering.

De input, som ikke er direkte relevante for kommuneplanen, vil forvaltningen være opmærksom på at tage med i det øvrige arbejde med plan- og politikudvikling. Forvaltningen har endvidere afholdt møde med FBLF om formidlingen af temarevisionens indhold. Forvaltningen tager erfaringerne fra arbejdet med temarevisionerne, herunder fra dialogen med FBLF, med i det videre planarbejde.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at temarevisionen Grøn omstilling af Kommuneplan 2021 sikrer en grundig og tværgående opdatering af kommuneplanen inden for bæredygtighed på klima- og miljøområdet, hvormed de relevante planer og politikker vil indgå på et opdateret grundlag i kommunens myndighedsarbejde på planområdet. Der er endvidere adresseret synergieffekter og samspil mellem de forskellige emneområder, hvorved kommunens arbejde med at sikre flere formål på én gang bliver styrket.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 41:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag til kommuneplantillæg nr. 4 Grøn omstilling vedtages endeligt med de af forvaltningen foreslåede ændringer.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 255:

By- og Erhvervsstrategisk udvalg indstiller,
at forslag til kommuneplantillæg nr. 4 Grøn omstilling vedtages endeligt med de af forvaltningen foreslåede ændringer.

Bilag

Bilag 1 Forslag til kommuneplantillæg 4 Grøn omstilling - Kommuneplan 2021

Bilag 2 Høringssvar

Bilag 4 Høringsnotat

Bilag 5 Kommuneplantillæg 4 Grøn omstilling _Hovedstruktur samt Rammer og retningslinjer_endelig

Bilag 6_Kommuneplantillæg 4 Grøn omstilling_Kort

Bilag 7 Kommuneplantillæg 4 Grøn omstilling_ Redegørelse

Punkt 174: Endelig vedtagelse af Kommuneplantillæg nr. 5 Udbygning af den blandede by, Kommuneplan 2021

01.02.05-K04-2-23

Resume

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg skal med denne sag tage stilling til endelig vedtagelse af Kommuneplantillæg nr. 5 Udbygning af den blandede by. Udkastet har været i offentlig høring i otte uger fra medio april til medio juni 2023.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Magistraten og By- og Erhvervsstrategisk udvalg, idet begrebet "betalbare boliger" i kommuneplanen erstattes af følgende: "Boliger med et huslejeniveau svarende til nybyggede almene boliger" med 15 stemmer (Ø, A, B, F) mod 14 stemmer (C, V, M).

Mindretalsudtalelse:

I Det Konservative Folkeparti og Venstre er vi tilhængere af at bibeholde Frederiksberg som en blandet by med en varieret borgersammensætning og forskelligartede boliger i relation til størrelse, pris, ejerform m.m. Det er vigtigt, at man på Frederiksberg fortsat har gode boliger til studerende, skolelærere, sygeplejersker og andre, som en naturlig del af byens liv. Vi noterer os i den forbindelse, at Frederiksberg i dag er præget af et meget stort antal mindre lejeboliger og få store ejerboliger.

I forbindelse med sikringen af den blandede by er der forskellige balancer, der skal sikres, herunder hensyn til friarealer, grønne områder, kommunale institutioner, parkeringspladser m.m. Derfor ønsker vi at fastholde, at nye boliger ikke er et mål i sig selv.

De hidtidige kriterier for opførelse af almene boliger har sigtet imod at undgå koncentrationen af bestemte boligtyper ikke bliver for høj i bestemte områder af byen. Dette er fortsat et hensyn, vi ønsker at varetage. Vi er derfor tilhængere af at opretholde de hidtidige kriterier og ser med bekymring på risikoen for en høj koncentration af almene boliger bl.a. på Hospitalsgrunden. Vi ønsker generelt ikke yderligere fortætning i byen.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Gunvor Wibroe, Mette Bang Larsen, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Lotte Kofoed) og et flertal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Lone Loklindt, Sine Heltberg, Malte Mathies Løkke, Lotte Kofoed og Rasmus Holme Nielsen) indstiller, at forslag til Kommuneplantillæg nr. 5. Udbygning af den blandede by vedtages endeligt med de ændringer, forvaltningen foreslår på baggrund af høringen.

Et mindretal i Magistraten (Michael Brautsch, Alexandra Dessoy, Nikolaj Bøgh, Laura Lindahl, Jan E. Jørgensen og Malene Sandfeld) og et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Anders Storgaard, Nikolaj Bøgh og Helle Sjelle) stemte imod.

By- og Erhvervsstrategisk udvalg besluttede derudover, at emner som er relevante for kommuneplanen, men som ikke er kommet med i denne revision, indgår i det fremadrettede arbejde, herunder opfølgning på temaer vedtaget i budgetaftalen for 2024.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes Kommuneplan 2021 blev vedtaget i juni 2021. Planen har et tolvårigt sigte og skal revideres igen i 2025. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. juni 2022 et boligpolitisk udspil om udbygning af den blandede by. De planmæssige tiltag bliver med denne temarevision integreret i Kommuneplanen. Det boligpolitiske udspil har som overordnet formål at udbygge den blandede by med en større andel betalbare boliger og at skabe bedre adgang til disse boliger samtidig med, at Frederiksbergs mange bymæssige kvaliteter opretholdes. Det ønskes at bevare og udbygge Frederiksberg som en blandet by med nært "til alt" og med en variation og balance mellem boligtyper og ejerformer.

Forud for udarbejdelse af forslaget til kommuneplantillægget har der været en foroffentlighedsfase fra 8. juli til 30. september 2022. Kommunalbestyrelsen besluttede den 20. marts 2023 at sende forslaget til Kommuneplantillæg nr. 5 i otte ugers offentlig høring fra 19. april 2023-16. juni 2023.

Forvaltningen har modtaget tolv høringssvar, heraf fra flere interessenter, der varetager boligpolitiske formål på vegne af en større gruppe af borgere eller organisationer. Høringsnotatet (jf. bilag 5) redegør for de indkomne høringssvar, og i

ændringskemaet (side 2 i bilag 5) angives, hvilke ændringer i kommuneplantillægget, høringssvarene har medført. I det følgende refereres nogle af de overordnede temaer i høringssvarene.

Høringssvarene afspejler, at der er en særlig interesse for hospitalsgrundsområdet, hvor Foreningen Seniorbo spørger til, om der skal opføres seniorbofællesskaber. Det er et ønske fra de almene boligorganisationers interesseorganisation, BL - Danmarks Almene Boliger, at det sættes som ramme at opføre 40 pct. almene boliger på hospitalsgrunden.

Et andet område, der nævnes i flere høringssvar, er Solbjerg Parkkirkegård, som Danmarks Naturfredningsforening og andre ønsker fredet. I forbindelse med vedtagelsen af budget 2024 er det besluttet, at der skal arbejdes på en fredning af kirkegårdsområdet. Det er besluttet, at der skal ske en nænsom udvikling af selve kirkegården, hvor dele fastholdes som kirkegård og dele omdannes til park. Tilsammen vil det give byen et unikt grønt område, der inviterer til rekreation, refleksion, fordybelse og bevægelse. Udgangspunktet er, at områdets biodiversitet og biofaktor øges. På baggrund af høringssvar fra hhv. Danmarks Naturfredningsforening, Københavns Stiftsøvrighed og den Kgl. Bygningsinspektør foreslås det præciseret i Kommuneplanen: "at nybyggerier i kanten af Solbjerg Parkkirkegård skal etableres med respekt for den grønne struktur og de grønne forbindelser fra parkkirkegården til omgivelserne."

Seniorrådet på Frederiksberg skriver, at "den blandede by gerne skulle være måden, hvorpå vi sikrer sammenhængskraft i et samfund, hvor vi ser større og større forskelle mellem mennesker." Rådet ser forbedringer i revisionen af kommuneplanen, men giver samtidig til kende, at rådet er imod fortætning, og råder Kommunalbestyrelsen til at tænke over grænsen for, hvor mange borgere, der skal være plads til på Frederiksberg.

Handicaprådet finder, at nogle af de råd, som Handicaprådet tidligere har indgivet som høringssvar, er taget til følge. Rådet sætter dog stadig fokus på, at alle boliger bør være tilgængelige for alle borgere, herunder mennesker med handicap.

En uddybning af de foreslåede vurderinger af høringssvarene og ændringerne i kommuneplantillægget er beskrevet i høringsnotatet (jf. bilag 5) Der er foretaget en ændring i Kommuneplan Hovedstrukturen, der er markeret med gult i det endelige bilag nr. 2 - Kommuneplantillæg nr. 5 Udbygning af den blandede by - Hovedstruktur.

Den blandede by kommer både til udtryk i form af blandede ejerformer, og en variation af boligtyper og boligstørrelser, hvilket er søgt indarbejdet i de opdaterede rammer og retningslinjer. De reviderede principper for, hvornår der stilles krav om mindst 25 pct. almene boliger i lokalplaner afspejler behovet for at udbygge kommunen med flere betalbare boliger. Flere interessenter anerkender i deres høringssvar vigtigheden af den blandede by, herunder at understøtte fællesskaber, også blandt seniorer.

De input, som ikke er direkte relevante for kommuneplanen, vil forvaltningen være opmærksom på ifm. det øvrige arbejde med plan- og politikudvikling. Forvaltningen har endvidere afholdt møde med Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur, FBLF om formidlingen af temarevisionens indhold. Forvaltningen tager erfaringerne fra arbejdet med temarevisionerne, herunder fra dialogen med FBLF, med i det videre planarbejde.

By- Kultur- og Miljøområdets vurdering

By- Kultur- og Miljøområdet vurderer, at Kommuneplan 2021 og de planmæssige værktøjer i kommuneplanen er blevet gennemarbejdet og justeret, så kommuneplanen nu afspejler Frederiksberg Kommunes øgede fokus på at understøtte udviklingen af den blandede by, som blev vedtaget med det boligpolitiske udspil.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 42:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller:

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 5. Udbygning af den blandede by vedtages endeligt med de af forvaltningen foreslåede ændringer.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 256:

Et flertal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Lone Loklindt, Sine Heltberg, Malte Mathies Løcke, Lotte Kofoed og Rasmus Holme Nielsen) indstiller, at forslag til Kommuneplantillæg nr. 5. Udbygning af den blandede by vedtages endeligt med de ændringer, forvaltningen foreslår på baggrund af høringen.

Et mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Anders Storgaard, Nikolaj Bøgh og Helle Sjelle) stemte imod.

Et andet mindretal i By- og Erhvervsstrategisk udvalg (Jan E. Jørgensen) tog forbehold.

Udvalget besluttede derudover, at emner som er relevante for kommuneplanen, men som ikke er kommet med i denne revision, indgår i det fremadrettede arbejde, herunder opfølgning på temaer vedtaget i budgetaftalen for 2024.

Bilag

Bilag 1 Kommuneplan tillæg nr 5 udbygning af den blandede by

Bilag 2 Kommuneplan Hovedstruktur forslag til ændringer EV

Bilag 3 Kommuneplan rammer og retningslinjer boliger forslag til ændringer august 2023

Bilag 4 Kommune Redegørelse _udbygning af den blandede by_KP21web

Bilag 5 Høringsnotat Kommuneplan Tillæg nr. 5 Udbygning af den blandede by

Bilag 6 Høringssvar - Kommuneplantillæg 5 1_Bortredigeret

Punkt 175: Status på samt anmodning om øget bevilling for puljen til forebyggelse og udbedring af skimmelsvamp

82.06.00-P20-61-15

Resume

Sagen giver en status på skimmelpuljen samt et ønske om øget rådighedsbeløb og anlægsbevilling til Puljen til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster i den kommunale ejendomsportefølje på 1,5 mio. kr. Dette finansieres af tilsvarende mindreforbrug på Puljen til imødekomme af AT-påbud. Sammen med Skimmelpuljens budget på 4,5 mio. kr. vil det kunne dække det forventede forbrug for 2023 på op til 6 mio. kr.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der afsættes yderligere rådighedsbeløb og meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. til Puljen til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster i den kommunale ejendomsportefølje i 2023 finansieret af tilsvarende mindreforbrug på Puljen til imødekomme af AT-påbud i 2023,
2. at orientering om anvendelse af midler til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster fra skimmelpuljen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I budgetforliget for 2023 blev der afsat en pulje på 4,5 mio. kr. årligt til udbedring af skader fra skimmelsvamp i kommunale bygninger for at sikre, at forvaltningen kan igangsætte udbedring af skimmelforekomster uden at afvente politisk godkendelse af hvert enkelt projekt. Midlerne anvendes både til skadesudbedring og til den løbende forebyggende indsats.

I sagen fremlægges ønske om yderligere rådighedsbeløb og anlægsbevilling til håndtering af skimmelsager, og der gives en status over skimmelsager i 2022 og 2023 med behandling af årsager og indsats.

Status på forbrug og behov for restfinansiering i 2023

Forvaltningens opgørelse viser, at den nuværende pulje til udbedring af skimmel ikke kan finansiere igangværende og forventede sager i den resterende del af 2023. Som det fremgår af tabel 1, er der et forventet forbrug til forebyggelse og håndtering af skimmelsvamp i 2023 på 6 mio. kr. Dette svarer til niveauet for skimmelsager i både 2020, 2021 og 2022.

Med et samlet budget på 4,5 mio. kr. giver dette et behov for yderligere finansiering på 1,5 mio. kr. Det bemærkes, at dette estimat bygger på et foreløbigt skøn over årets forbrug med de usikkerheder, som fortsat optræder i igangværende og særligt i de kommende sager.

Tabel 1: Oversigt over det forventede finansieringsbehov for Pulje til forebyggelse og håndtering af skimmelsvamp i 2023. Tabellen er baseret på udtræk dateret 8. august 2023.

Budget til Skimmelpuljen 2023	Budget	Behov
Oprindelige budget til skimmelpuljen 2023	4,5 mio. kr.	
Behov på Skimmelpuljen 2023		
Afsluttede skimmelsager i 2023		2,2 mio. kr.
Igangværende skimmelsager i 2023 (faktureret og forventet)		3,2 mio. kr.
Estimeret behov for nye skimmelsager i 2023		0,6 mio. kr.
Samlet behov til Skimmelpuljen i 2023		6,0 mio. kr.
Difference (4,5-6,0 mio. kr.)		1,5 mio. kr.
Omplacering af rådighedsbeløb fra AT-puljen i 2023	1,5 mio. kr.	

Status på kendte skimmelsager i 2022 og 2023

Der gives en status på indmeldte skimmelsager siden sidste statussag fremlagt på Kommunalbestyrelsen 14. november 2022. Daværende statussag opgjorde sager frem til og med 28. september 2022. Indeværende sag opgør det samlede antal sager i hele 2022 og sager frem til 8. august 2023. For resten af 2023 estimeres forventet behov på baggrund af tidligere års erfaringer.

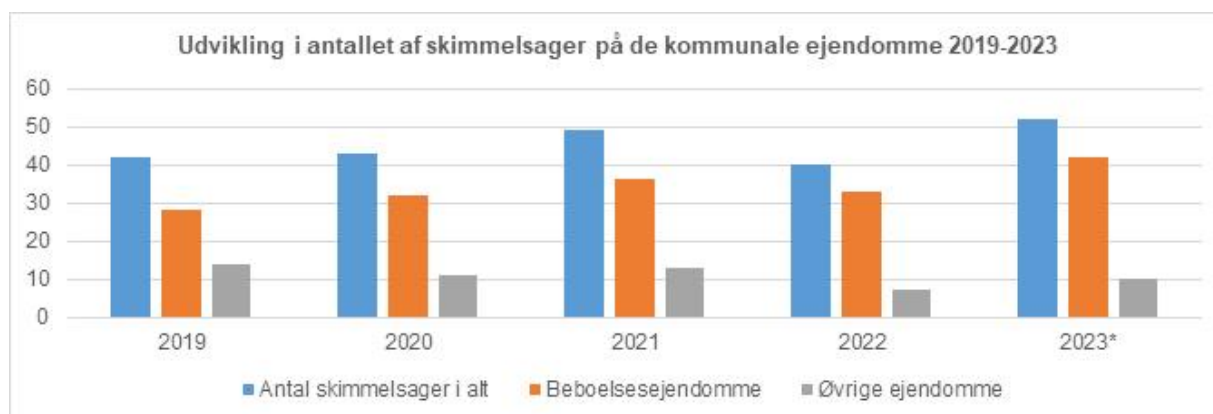
Status på indmeldte skimmelsager for de første 7 måneder af 2023 viser, at der pr. 8. august samlet er 44 afsluttede og igangværende skimmelsager. Sagerne fordeler sig med 34 sager på de kommunale beboelsesejendomme, mens de resterende 10 sager fordeler sig på en række andre kommunale ejendomme, herunder Skellet (Frederiksberg Gartner- og Vejservice), Dronning Anne-Marie Centeret, Skolen ved Nordens Plads, Frederiksberg Sogns Børnehus, Bakkehuset og Søndermark Kirkegård (Urnehallen). En opgørelse over sagerne med angivelse af adresse, aktivitet og økonomisk omfang fremgår af bilag 1.

Status på indmeldte skimmelsager for 2022 viser, at der har været i alt 43 sager med et samlet forbrug på 5,95 mio. kr. til forebyggelse og udbedring af skimmelsvamp. Sagerne er fordelt på 35 beboelsesejendomme, mens de resterende otte sager fordeler sig på en række andre kommunale ejendomme, herunder børnehuse Pelikanen, Æblehaven og Bryghuset, Bloddonorerne på Rathsacksvej og det sociale tilbud Bakkegården. En opgørelse over sagerne med angivelse af adresse, aktivitet og økonomisk omfang fremgår af bilag 1.

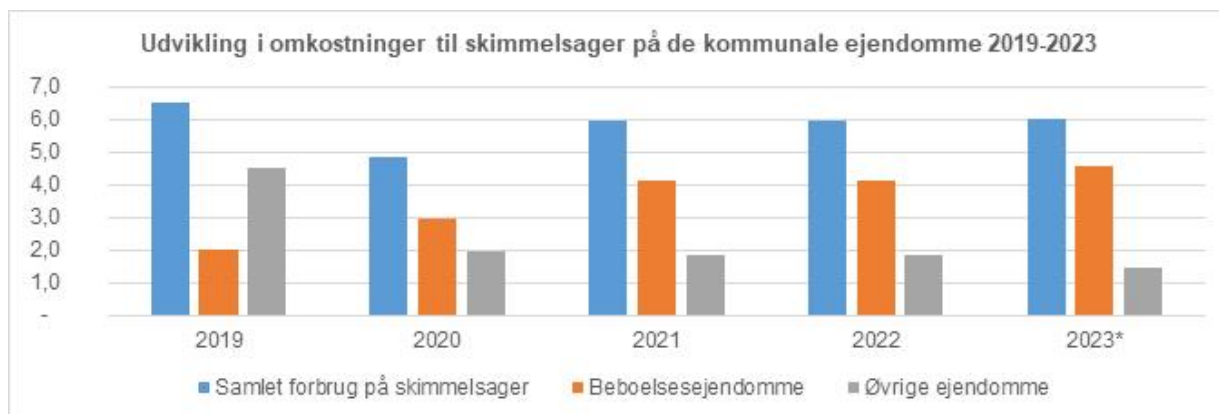
Omkostninger til hver enkelt skimmelsag varierer betydeligt og ligger normalt fra 10.000 kr. til 200.000 kr., mens enkelte sager har omkostninger op til 600.000 kr. Det er ofte vanskeligt at estimere udgifter til udbedring af skimmelsager, da omfanget af skimmelsvamp ikke præcist kan forudsiges, før årsagen er afklaret og udbedringen er påbegyndt. Derfor vil estimaterne ofte indebære en betydelig grad af usikkerhed, indtil de fysiske indgreb er iværksat. Det er her vigtigt at understrege, at Frederiksberg Kommune er forpligtiget til at udbedre alle indmeldte skimmelsager, og at skimmelsager som udgangspunkt altid er påtrængende og uopsættelige.

Udviklingen i antallet af skimmelsager i de kommunale beboelsesejendomme

Beboelsesejendomme udgør en stadig større andel af skimmelsagerne, hvad angår både antal og økonomi, hvilket fremgår af Figur 1 og Figur 2 nedenfor.

Figur 1: Udviklingen i antallet af skimmelsager på hele den kommunale ejendomsportefølje samt udviklingen i andelen for de kommunale beboelsesejendomme i perioden 2019-2023. *Udviklingen for hele 2023 er estimeret på baggrund af data fra januar til august samt udviklingen i fjerde kvartal for årene 2019-2022.

Figur 2: Udviklingen i omkostninger til skimmelsager på hele den kommunale ejendomsportefølje samt udviklingen i andelen for de kommunale beboelsesejendomme i perioden 2019-2023 (mio. kr.). *Udviklingen for hele 2023 er estimeret på baggrund af data fra januar til august samt udviklingen i fjerde kvartal for årene 2019-2022.

Udviklingen i antal og omkostninger til skimmelsager i de kommunale beboelsesejendomme kan tilskrives både bygningsrelaterede og adfærdsrelaterede forhold, og der er ofte tale om en kombination. De bygningsrelaterede forhold skyldes bygningernes alder og konstruktion og en del forhold løses over tid gennem renovering af ejendommene, der fortsat har et betydeligt vedligeholdelsesbehov. De adfærdsrelaterede forhold nedbringes gennem en vedvarende informationsindsats omkring hensigtsmæssig adfærd, der understøtter et godt indeklima og derved forebygger skimmelsvamp. Denne indsats er særlig vigtig, da en betydelig del af beboerne har brug for rådgivning og støtte om basale forhold som udluftning og rengøring.

Bygningsrelaterede forhold

- Ældre badeværelser uden vådrumssikring, hvor flere er uden fliser og med tapet.
- Indeliggende badeværelser uden ventilation, der gør det svært for beboerne at lufte ud og nedbringe luftfugtigheden.
- Utætheder i afløb eller rør, der giver vandskader – typisk hos underboen.
- Ældre bygninger med kuldebroer/kolde ydervægge der skyldes bygningernes opførelsestidspunkt. Det kræver god udluftning og ingen møbler op ad ydervægge.
- Opstigende grundfugt der kan medføre skimmel i kældre og stueetagen.

Adfærdsrelaterede forhold

- Mangelfuld udluftning i boligen hvor høj luftfugtighed øger risikoen for skimmel. Dette kan fx skyldes tørring af tøj i lejligheden, manglende aftørring efter bad og lav temperatur for at sparre penge.
- Mangelfuld rengøring og oprydning, der øger risikoen for skimmel.
- Manglende opmærksomhed på skimmelsvamp, hvorfor nogle sager opdages sent og dermed koster flere penge at få udbedret.

Forebyggende informationsindsats mod skimmel

Den forebyggende informationsindsats består i at rådgive beboerne i hensigtsmæssig adfærd, der understøtter et godt indeklima og derved forebygger skimmelsvamp. Forvaltningen har i de seneste år øget opmærksomheden på skimmelsager i beboelsesejendomme og der blev i 2022 iværksat en forebyggende informationsindsats til beboerne med nyt informationsmateriale, der bliver udleveret ved indflytning og som omdeles løbende ved behov og mulighed.

Materialet skal øge beboernes viden om skimmelsvamp og give konkrete råd til bedre indeklimaadfærd. Det handler om øget udluftning og rengøring, placering af møbler og tørring af tøj. Dertil kommer løbende dialog med beboerne om at de skal kontakte kommunens ejendoms kontor, når de har mistanke om skimmel.

Informationsindsatsen har resulteret i flere henvendelser fra beboerne, hvilket også kan ses i 2023. Det er positivt for beboernes sundhed, da sagerne hurtigere bliver udbedret. Det betyder samtidig, at de enkelte sager ikke når at udvikle og brede sig, hvilket giver færre omkostninger pr. sag.

Renovering og udbedring af skimmel

Ved udbedring af skimmel anvendes altid løsninger, der så vidt muligt skal forhindre, at skimmel opstår på ny. Dette sker blandt andet ved at udskifte eksisterende materialer til ikke-organiske materialer ved at anvende diffusionsåbne

overfladebehandlinger og ved at etablere vådrumssikring og fliser på badeværelser.

Der er et tydeligt behov for at renovere de ældre badeværelser med manglende vådrumssikring, da det er årsagen til en betydelig del af de dyre skimmelsager. Gennem skimmelpuljen renoveres de enkelte badeværelser, når der konstateret skimmelangreb i badeværelsernes vægge. Renovering af flere badeværelser – f.eks. i en hel ejendom – kræver anlægsmidler til indvendigt vedligehold, da omkostningen ikke kan dækkes af skimmelpuljen eller ejendommens egne (drifts-)midler.

Udviklingen i antallet af skimmelsager skal samtidig ses i relation til flere af ejendommens vedligeholdelsesbehov og grundlæggende konstruktion, der øger risikoen for skimmelsager. Det handler primært om manglende vådrumssikring i de ældre badeværelser, kolde ydervægge, indeliggende badeværelser uden ventilation og utætte afløb og rør.

Derfor er det afgørende at fortsætte arbejde med renoveringen af beboelsesejendommene og prioriteringen af anlægsmidler til området. Det forventes at en betydelig del af de planlagte renoveringsprojekter på sigt vil gøre en positiv forskel i forhold til antallet af skimmelsager.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at der vil være behov for en omplacering af midler fra AT-puljen til skimmelpuljen for at kunne håndtere de nuværende og kommende skimmelsager i 2023.

Ud over at minimere borgernes og medarbejdernes helbredsmæssige gener er det forvaltningens vurdering, at hurtig udbedring af skimmelforekomster har en gavnlig totaløkonomisk effekt, idet eventuelle afledte følgeomkostninger ved skimmelsvamp herved reduceres. Den forebyggende informationsindsats vurderes at være af afgørende betydning for både at forebygge skimmelsager gennem bedre adfærd og for at sikre, at beboerne indmelder mistanke om skimmel, så udbedring kan gennemføres hurtigt. Der er generelt flere skimmelsager, særligt i beboelsesejendommene, men da sagerne opdages tidligere er omkostningerne pr. sag faldende.

Såfremt der indmeldes AT-påbud i slutningen af 2023, vil de typisk først kunne udbedres i 2024, hvorfor de afsatte midler i 2024, vil kunne afholde udgiften hertil.

Økonomi

Der er afsat et rådighedsbeløb på 4,5 mio. kr. til Puljen til forebyggelse og håndtering af skimmelsvamp i 2023. Udgiften til udbedring af skimmelforekomster forventes i 2023 at være på 6 mio. kr., hvorfor det indstilles, at der bevilges og udmøntes yderligere 1,5 mio. kr.

Merudgiften på 1,5 mio. kr. til udbedring af skimmelforekomster finansieres af tilsvarende mindreforbrug på Puljen til imødekommelse af AT-påbud i 2023. Status på forbruget på AT-puljen for 2023 er, at der pr. 20. august fortsat ikke er indmeldt AT-påbud. Hvis der indmeldes AT-påbud i løbet af efteråret 2023, forventer forvaltningen, at påbuddene først vil medføre udgifter i 2024, hvor der igen er budget på puljen til AT-påbud.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 116:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der afsættes yderligere rådighedsbeløb og meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. til Puljen til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster i den kommunale ejendomsportefølje i 2023 finansieret af tilsvarende mindreforbrug på Puljen til imødekommelse af AT-påbud i 2023,
2. at orientering om anvendelse af midler til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster fra skimmelpuljen tages til efterretning.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 257:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at der afsættes yderligere rådighedsbeløb og meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. til Puljen til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster i den kommunale ejendomsportefølje i 2023 finansieret af tilsvarende mindreforbrug på Puljen til imødekommelse af AT-påbud i 2023,
2. at orientering om anvendelse af midler til forebyggelse og håndtering af skimmelforekomster fra skimmelpuljen tages til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Afrapportering på skimmelsager i 2022 og 2023

Bevillingsskema - Øget bevilling til Skimmelpuljen 2023

Punkt 176: Indtægtsbevilling til projekt om grøn energi i etageboliger

01.30.00-P20-1-23

Resume

Frederiksberg Kommune er sammen med Frederiksberg Forsyning og en række andre aktører blevet bevilliget støtte fra EU's interregionale fond for Øresund, Kattegat og Skagerrak (interreg. ØKS) til et projekt, som skal fremme grøn omstilling i etageboliger, herunder energibesparelser og forberedelse til lavtemperaturfjernvarme. Udvalget får med denne sag forelagt projektet og den tilhørende økonomi til godkendelse.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at Frederiksberg Kommune deltager i projektet "Grøn Omstilling i Etageboliger - GOE" på baggrund af de skitserede forhold,
2. at der meddeles en udgiftsbevilling på service under Magistraten på 0,11 mio. kr. i 2023, 0,26 mio. kr. i 2024, 0,26 mio. kr. i 2025 og 0,11 mio. kr. i 2026 til udgifter forbundet med EU-projektet "Grøn omstilling i etageboliger - GOE". Udgifter dækkes af EU-finansiering samt eksisterende midler afsat til klima- og bæredygtighedsarbejdet i Frederiksberg Kommune - og
3. at der meddeles indtægtsbevilling på service under Magistraten på 0,06 mio. kr. i 2023, 0,14 mio. kr. i 2024, 0,14 mio. kr. i 2025 og 0,06 mio. kr. i 2026 til indtægter med EU-projektet "Grøn omstilling i etageboliger - GOE" finansieret af tilskudsmidler fra EU.

Sagsfremstilling

Forvaltningen indgik i 2022 et partnerskab med administrationen i Frederiksberg Forsyning om udmøntning af DK2020-klimplanens indsats for at fremme energibesparelser, understøtte omstilling af energisystemerne til brug af vedvarende energi samt fremme af smart styring af energiforbruget jf. pkt. 39 på Miljø- og Trafikudvalgets mødedagsorden den 6. marts 2023.

Formålet med partnerskabet er at understøtte Kommunalbestyrelsens målsætning om et CO₂-neutralt Frederiksberg i 2030. Som en indsats i dette arbejde ansøgte Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning (som en del af en stor fælles ansøgning) EU om eksterne midler til en indsats, der undersøger muligheder og barrierer ift. at fremme sænkning af temperaturen i fjernvarmenettet og gøre bygningerne på Frederiksberg (og i de andre deltagende byer) klar til at modtage fjernvarme med en lavere temperatur.

EU's interregionale fond for Øresund, Kattegat og Skagerrak (interreg. ØKS) godkendte den 9. juni 2023 ansøgningen om støttemidler til at fremme grøn omstilling i etageboliger.

Projektet

Projektet er udviklet af Gate 21 i samarbejde med projektets partnere. I projektet deltager, ud over Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning, bl.a. Københavns Kommune, HOFOR, Gentofte Kommune og Gentofte Gladsaxe Forsyning. Derudover består partnerkredsen bl.a. af administratorer af udlejningsboliger i Danmark og Sverige, DTU samt en private udvikler af finansieringsmodeller for energireovering mm.

Projektet samler således relevante nøgleaktører for at styrke etageboligejeres investeringer i løsninger, der understøtter sektorkobling gennem energieffektivisering, energiproduktion, forbrugsfleksibilitet og udrulning af lavtemperaturfjernvarme.

Formålet med at sænke temperaturen i fjernvarmenettet er både at spare energi og at gøre varmforsyningen klar til i højere grad at kunne anvende vedvarende energikilder. Vedvarende energikilder producerer fjernvarme ved en lavere temperatur end f.eks. kul og biomasse. Derfor fungerer vedvarende energikilder som kilde til fjernvarme mest energieffektivt, når der leveres fjernvarme til kunderne ved en lavere temperatur, så man undgår at skulle varme vandet ekstra op, før det sendes ud til kunderne.

Projektet fokuserer i fem arbejdspakker på tre aspekter:

1. At klæde ejere af private og almene udlejningsejendomme på til at indgå som en aktiv aktør i arbejdet med et sektorkoblet energisystem.

2. Test, udvikling og analyse af løsninger, systemer og organisering til fremme af vedvarende energi gennem energifællesskaber, implementering af lavtemperaturfjernvarme og databaseret energifleksibilitet.
3. Motivation og udbredelse af løsninger, erfaringer og anbefalinger til en større kreds af nøgleaktører ved hjælp af partnerskab, netværk og strategisk kommunikation.

Forvaltningen har i et tæt samarbejde med Frederiksberg Forsyning deltaget i udarbejdelsen af ansøgningen og koordineret de indsatser som hhv. kommunen og Frederiksberg Forsyning deltager i. Deltagelsen i projektet har primært til formål at understøtte energibesparelser i private og almene udlejningsejendomme samt at analysere og teste løsninger i bygningerne, der kan understøtte fremtidig anvendelse af lavtemperaturfjernvarme i den ældre bygningsmasse på Frederiksberg.

Frederiksberg Kommune er lead på en del-arbejdsplan, der handler om at udvikle energihandlingsplaner tilpasset bygningerne. Energihandlingsplanerne bliver udviklet i samarbejde med bygningsejere og administrationsselskaber, der har bygninger på Frederiksberg. Målet er at imødegå de største barrierer, som bygningsejerne oplever i forhold til at realisere potentialer for energibesparelser og klargøring af deres bygninger til lavtemperaturfjernvarme. Energihandlingsplanerne kommer til at indarbejde resultaterne af andre arbejdsplaner, der har fokus på finansieringsmodeller, praktiske anvisninger og analyse af varmekælderens mm.

Frederiksberg Forsyning deltager særligt i en arbejdsplan med fokus på udbredelse af lavtemperaturfjernvarme og betingelserne herfor i en by med mange ældre bygninger i samarbejde med DTU, HOFOR og Gentofte Gladsaxe Forsyning samt en række danske og svenske boligselskaber.

Frederiksberg Kommune deltager derudover aktivt i arbejdsplaner, der handler om at udvikle partnerskabsaftaler med de store bygningsejere og administratorer af udlejningsejendomme, både almene og private beboelsesejendomme. En del bygningsejere og administrationsselskaber har ejendomme i flere forskellige kommuner i hovedstadsområdet og har udtrykt ønske om en mere regional organisering af partnerskabsaftalerne. Indsatsen skal udvikle nye samarbejdsformer og inspiration, som kan understøtte bygningsejere og administrationsselskaber i at gennemføre konkrete tiltag i forhold til at opnå energibesparelser og forberede deres bygninger til anvendelse af lavtemperaturfjernvarme.

Det ansøgte projekt vil være med til at understøtte omstillingselementet om varmebesparelser, energieffektivitet og fleksibilitet i Frederiksberg Kommunes DK2020-klimaplan, særligt indsatsområde 1.B om energibesparelser i bolig og erhverv, 1.C om reduceret energitab i fjernvarmesystemet og 1.E om smart og fleksibelt energiforbrug.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at deltagelse i projektet vil understøtte indsatsen for at reducere CO₂-udledningen; realiseringen af DK2020-klimaplanen. Forvaltningen vurderer endvidere, at projektet understøtter aktiviteter i det partnerskab der er indgået mellem forvaltningen i Frederiksberg Kommune og administrationen i Frederiksberg Forsyning i 2022.

Økonomi

Frederiksberg Kommunes andel af projektet har et samlet budget på 109.653 euro svarende til 0,82 mio. kr. ved kurs 7,44. Heraf modtager Frederiksberg Kommune støtte fra EU's internationale fond for Øresund, Kattegat og Skagerrak (Interreg. ØKS) på samlet 0,40 mio. kr. efter fradrag til dækning af fælles omkostninger i hovedprojektet, som fælles konferencer, kompetenceopbygning og møder mm.

Frederiksberg Kommunes medfinansiering af projektet løber op i 0,34 mio. kr. over fire år. Disse midler dækkes af det allerede afsatte budget til kommunens klima- og bæredygtighedsarbejde og implementering af DK2020-klimaplanen. Projektet understøtter og forstærker planlagte indsatser i forbindelse med implementering af kommunens DK2020-klimaplan - og supplerer midler, som i forvejen var afsat til indsatserne.

I Frederiksberg Kommunes andel af projektbudgettet indgår 0,08 mio. kr. som er afsat til dækning af fællesomkostninger i hovedprojektet, svarende til 10 pct. Disse udgifter fratrækkes inden kommunens støtteandel fra interreg. ØKS udbetales til kommune. Gate 21 er projektleder på hovedprojektet og står for udbetaling af støttemidlerne. Det er ligeledes Gate 21, som administrerer fællesomkostningerne i hovedprojektet og får tildelt de 0,08 mio. kr.

Service, mio. kr.	2023	2024	2025	2026	Total
EU-finansiering	0,06	0,14	0,14	0,06	0,40
Frederiksbergs finansiering	0,05	0,12	0,12	0,05	0,34

Der kan forekomme mindre justeringer i budgettet samt forskydninger mellem budgetposter og mellem budgetår, efterhånden som projektet udvikler sig.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 113:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at Frederiksberg Kommune deltager i projektet "Grøn Omstilling i Etageboliger - GOE" på baggrund af de skitserede forhold,
2. at der meddeles en udgiftsbevilling på service under Magistraten på 0,11 mio. kr. i 2023, 0,26 mio. kr. i 2024, 0,26 mio. kr. i 2025 og 0,11 mio. kr. i 2026 til udgifter forbundet med EU-projektet "Grøn omstilling i etageboliger - GOE". Udgifter dækkes af EU-finansiering samt eksisterende midler afsat til klima- og bæredygtighedsarbejdet i Frederiksberg Kommune - og
3. at der meddeles indtægtsbevilling på service under Magistraten på 0,06 mio. kr. i 2023, 0,14 mio. kr. i 2024, 0,14 mio. kr. i 2025 og 0,06 mio. kr. i 2026 til indtægter med EU-projektet "Grøn omstilling i etageboliger - GOE" finansieret af tilskudsmidler fra EU.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 258:

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller,

1. at Frederiksberg Kommune deltager i projektet "Grøn Omstilling i Etageboliger - GOE" på baggrund af de skitserede forhold,
2. at der meddeles en udgiftsbevilling på service under Magistraten på 0,11 mio. kr. i 2023, 0,26 mio. kr. i 2024, 0,26 mio. kr. i 2025 og 0,11 mio. kr. i 2026 til udgifter forbundet med EU-projektet "Grøn omstilling i etageboliger - GOE". Udgifter dækkes af EU-finansiering samt eksisterende midler afsat til klima- og bæredygtighedsarbejdet i Frederiksberg Kommune - og
3. at der meddeles indtægtsbevilling på service under Magistraten på 0,06 mio. kr. i 2023, 0,14 mio. kr. i 2024, 0,14 mio. kr. i 2025 og 0,06 mio. kr. i 2026 til indtægter med EU-projektet "Grøn omstilling i etageboliger - GOE" finansieret af tilskudsmidler fra EU.

Punkt 177: Godkendelse af projektmateriale for monument ved Forum til minde om frihedskampen

20.04.02-G01-1-23

Resume

Med denne sag skal der tages stilling til den fortsatte proces for arbejdet med at etablere et mindesmærke for frihedskampen. Forvaltningen har modtaget supplerende projektmateriale og undersøgt placering og rammer for drift og vedligehold.

Beslutning

Sagen blev sendt retur til Miljø- og Trafikudvalget.

Indstilling

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at projektmaterialet tages til efterretning, idet udvalget ønsker at de eksisterende bænke bevares som i dag og montre gøres mindre til en maksimal højde på 2 meter samt rykkes fri af bedene,
2. at der arbejdes videre med en placering på pladsen ud mod Rosenørns Allé,
3. at Frederiksberg Kommune afholder udgifter til afledt drift af monumentet finansieret inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme, idet der forelægges en sag herom, når omfanget er endelig kendt, og
4. at der meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023 under Miljø- og Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere værket.

Sagsfremstilling

Miljø- og Trafikudvalget udsatte den 21. august 2023 sagen efter drøftelse med henblik på besigtigelse. Besigtigelsen finder sted mandag den 18. september 2023.

Tidligere sagsfremstilling (21. august 2023)

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget besluttede på møder hhv. den 17. april og 27. marts 2023, at forvaltningen skulle gennemføre en dialog med Foreningen projekt Stjerne Radio om, hvorvidt denne kunne overtage det fulde arbejde med finansiering, etablering og drift af et mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum omfattende projektstyring, organisering, indgåelse af nødvendige aftaler, fundraising mv. Det blev samtidig besluttet, at kommunens egenfinansiering til projektet - svarende til 200.000 kr. (afsat i Budget 21-22) kan anvendes til støtte til foreningens realisering af værket, idet nærmere vilkår skulle fastlægges. (Mødereferat er vedlagt som bilag 1).

Forvaltningen har efterfølgende været i dialog med Foreningen Stjerne Radio og fremsendte ultimo maj 2023 foreningen udkast til aftalevilkår for overtagelse af projektet, herunder for udbetaling af de 200.000 kr. På baggrund af en række justeringer i det fremsendte aftaleudkast bekræfter Stjerne Radio i mail af 8 august 2023, at foreningen ønsker at overtage projektet fsva. tilvejebringelse af finansiering og etablering af monumentet – og heraf afledt projektstyring samt organisering (kopi af mail er vedlagt som bilag 2). Foreningen fremsendte samtidig tidligere efterspurgt supplerende projektmateriale (vedlagt som bilag 3) samt foreningens vedtægter.

Det bemærkes, at forvaltningen er blevet informeret om, at der - siden udvalgets seneste behandling af sagen - er opnået yderligere støtte fra Grace Public Affairs med 10.000 kr., SH Grafik med 10.000 kr. og Sokkelund Café og Brasserie med 10.000 kr. Derudover har Stjerne Radio oplyst, at de har indledt dialog med flere yderligere parter, da den fulde finansiering ikke er tilvejebragt endnu.

Projektmateriale

Forvaltningen har, som nævnt, modtaget supplerende projektmateriale fra Stjerne Radio jf. bilag 3. Skulpturen af Max Bæklund udføres i 1:1 størrelse og udføres i støbejern og ølkassen udføres i metallegering.

Montrerne foreslås udført i en højde på 2,1 meter i cortenstål med lamineret sikringsglas. I de to store montere vil sabotagen af Forum og dens betydning for nyere dansk historie tænkt formidlet på skærme med opslag eller film. Belysningen tænkes udført som et wirehængt system på ca. 5 meter høje master (4 stk.) og et armatur farvesat som et armbind i rødt, hvidt og blå.

Forvaltningen har spurgt til, om monterne kunne reduceres eller gøres lavere grundet en bekymring for Frederiksberg Kommunes fremtidige vedligeholdelse af glas og teknisk udstyr - og mhp. at monterne ikke tager opmærksomheden fra skulpturen, der er ca. 1,68 meter høj. Forvaltningen har desuden spurgt til, om forslaget om at udskifte belysning og

bænke ved monumentet kunne udelades for hurtigere at kunne nå den fulde finansiering. Stjerne Radio har svaret, at de ikke ønsker at lave ændringer i forslaget.

Placering

Foreningen Stjerne Radio foreslår monumentet opstillet på Julius Thomsens Plads. Pladsen anvendes i dag til mange forskellige aktiviteter som ophold, mødested, boldspil, leg og hundeluftning. De tekniske forhold på stedet er undersøgt af forvaltningen. Under den nordlige del af Julius Thomsens Plads ligger et stort fjernvarmebygværk administreret og ejet af CTR. I den situation at CTR skal kunne udføre reparation af fjernvarmebygværk og ledninger i henhold til gældende servitut på arealet, skal Frederiksberg Kommune afholde udgiften i forbindelse med en eventuel flytning og genetablering af monumentet, og der må ikke etableres fast fundamenter. Udgifter forbundet med en evt. flytning og genetablering af monumentet anslås af forvaltningen til over 100.000 kr.

Ved sagens fremstilling til møde i By- og Miljøudvalget d. 15.juni 2020 foreslog forvaltningen en placering for et blivende monument på den cirkulære plads ud for hovedindgangen til Forum i parkens midterste område. Placeringen ligger dels fri af det underjordiske fjernvarmebygværk, og dermed reduceres risikoen for en udgift til eventuel flytning og genetablering af monument i forbindelse med drift af fjernvarmeanlæg. Dels vil placeringen være i kontakt med hovedindgangen, og monumentet vil blive set af de besøgende i Forum.

Stjerne Radio bemærker hertil, at foreningen ikke ønsker at ændre den foreslåede placering i den nordlige ende af Julius Thomsens Plads, da denne ligger synlig fra Rosenørns Alle (hvormed mange kan få glæde af monumentet) og tæt på et offentligt toilet. Stjerne Radio har desuden oplyst, at projektet planlægges med flytbare fundamenter.

Afledt drift

Forvaltningen er i dialog med Stjerne Radio om de supplerende projektdetaljer, der kan afdække de afledte driftsopgaver, herunder at disse har et rimeligt omfang. I lyset af foreningens relativt beskedne størelse indstiller forvaltningen, at Frederiksberg Kommune varetager den fremadrettede drift, idet udgifter hertil vil kunne afholdes inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme (der er ikke afsat midler specifikt til driften af monumentet). Omfanget af driftsomkostningerne er fortsat under afklaring. Der vil blive forelagt en sag herom, når omfanget er endelig kendt.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at projektet er fyldestgørende. Forvaltningen vurderer ligeledes, at en placering af monumentet ved Forums hovedindgang vil nedbringe risici i forhold til det underjordiske fjernvarmeanlæg og placere monumentet i synlig kontakt med de besøgende i Forum.

Forvaltningen vurderer, at Frederiksberg Kommune vil kunne varetage driften af monumentet. Forvaltningen vurderer yderligere, at projektet vil kunne indvies til efteråret 2023, som Stjerne Radio ønsker, såfremt den tilstrækkelige finansiering er tilvejebragt på det tidspunkt.

Økonomi

Der er med Budget 21-22 afsat rådighedsbevilling på 200.000 kr. i anlægsmidler som kommunalt bidrag til mindesmærket, idet de resterende midler skal fondsfinansieres. Rådighedsbeløbet er overført til Budget 2023 pga. "forsinkelser i projektet".

Hvis indstillingen tiltrædes meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. i 2023 finansieret af det afsatte rådighedsbeløb under Miljø- og Trafikudvalget. Dermed er hele rådighedsbeløbet anlægsbevilliget.

Udgifter til afledt drift vil blive afholdt inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme, idet der forelægges en sag herom, når omfanget er endelig kendt.

Det bemærkes, at tilskuddet til Foreningen Stjerne Radio på 0,2 mio. kr. er blevet udbetalt i august 2023. Midlerne er brugt i overensstemmelse med formålet og Magistratens beslutning af 17. april 2023.

Borgmesterpåtegning

Det bemærkes, at der i 2023 er afholdt 0,2 mio. kr. i udgifter uden at der har været meddelt anlægsbevilling fra kommunalbestyrelsen. Der er tale om en teknisk fejl, som i praksis ikke har haft nogen betydning

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 21. august 2023, pkt. 129:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at projekt materialet tages til efterretning,
2. at der arbejdes videre med en placering på Julius Thomsens Plads ud for Forums hovedindgang,
3. at Frederiksberg Kommune afholder udgifter til afledt drift af monumentet finansieres inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme, idet der forelægges en sag herom, når omfanget er endelig kendt - og
4. at der meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023 under Miljø- og Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere værket.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 21. august 2023, pkt. 129:

Sagen blev udsat efter drøftelse med henblik på besigtigelse.

Indstilling 18. september 2023, pkt. 144:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at projekt materialet tages til efterretning,
2. at der arbejdes videre med en placering på Julius Thomsens Plads ud for Forums hovedindgang,
3. at Frederiksberg Kommune afholder udgifter til afledt drift af monumentet finansieres inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme, idet der forelægges en sag herom, når omfanget er endelig kendt - og
4. at der meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023 under Miljø- og Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere værket.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 259:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at projekt materialet tages til efterretning, idet udvalget ønsker at de eksisterende bænke bevares som i dag og montre gøres mindre til en maksimal højde på 2 meter samt rykkes fri af bedene,
2. at der arbejdes videre med en placering på pladsen ud mod Rosenørns Allé,
3. at Frederiksberg Kommune afholder udgifter til afledt drift af monumentet finansieret inden for Miljø- og Trafikudvalgets ramme, idet der forelægges en sag herom, når omfanget er endelig kendt, og
4. at der meddeles anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2023 under Miljø- og Trafikudvalget for at give tilskud til Foreningen Stjerne Radio, som har fået opgaven med at realisere værket.

Punkt 178: Sorteringsanlæg til restaffald - vedtægtsbestemmelser og justeret fordeling af låneramme

00.17.20-A00-1-15

Resume

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til en justeret fordeling af lånerammen til etablering af et sorteringsanlæg til restaffald og til et tillæg til Amager Ressourcecenters (ARCs) vedtægt. Justeringen skyldes beslutning i Dragør Kommune, som har besluttet ikke at benytte sorteringsanlægget til restaffald, og dermed ikke vil hæfte for lånerammen. Hvis de fire kommuner, der indgår i anlægget, kan godkende sagen, skal Ankestyrelsen som tilsynsmyndighed endeligt godkende tillægget til ARCs vedtægt.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at godkende, at Dragør Kommunes del af hæftelsen for lån på 4,2 mio. kr. til sorteringsanlæg til restaffald fordeles mellem Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune og Tårnby Kommune, sådan som det fremgår af skemaet i økonomiafsnittet,
2. at godkende tillægget om sorteringsanlæg til restaffald til ARCs vedtægt jf. bilag 1.

Sagsfremstilling

Problemstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 24. april 2023 at udvide lånerammen til etablering af et sorteringsanlæg til restaffald fra 188 til 300 mio. kr. med pro rata hæftelse mellem ARCs ejerkommuner. Der blev sideløbende taget stilling i ARCs øvrige ejerkommuner, Dragør, Hvidovre, København og Tårnby kommuner. Det indgik som en forudsætning for beslutningen, at anlægget, når det sættes i drift i 2025, skal sortere affald fra København, Frederiksberg og Tårnby. Hvidovre og Dragør indgår delvist i hæftelsen og er senere forpligtet til at benytte anlægget, hvis de ikke opnår den nationale målsatte genanvendelsesprocent. Dragør Kommune besluttede den 27. april 2023 at stå uden for anlægget og hæftelsen, hvilket ændrer forudsætningen for beslutningen.

Løsning

Sorteringsanlægget til restaffald etableres af ARC som et supplement til kildesortering, og anlægget forventes at udsortere omkring 1.850 ton plast, metal, papir, pap og mad- og drikkekarton fra Frederiksberg Kommune årligt, når det er i fuld drift og sorterer alt restaffald fra Frederiksberg.

Alle fem ejerkommuner har godkendt, at ARC stifter et selskab, der skal eje og drive sorteringsanlægget.

I henhold til ARCs vedtægters § 6, stk. 1, er det muligt at optage lån med anpartsvis hæftelse for en eller flere, men ikke alle, kommuner. Det forudsætter en aftale efter § 3, stk. 2. Aftalen skal indgå som et bilag til ARCs vedtægt.

ARCs bestyrelse har den 21. juni 2023 besluttet at sende en anmodning til kommunerne om at godkende en ændret fordeling af hæftelsen for lånerammen uden deltagelse af Dragør Kommune. Samtidig blev godkendt et udkast til § 3, stk. 2-aftale. Aftalen er vedlagt anmodningen fra ARC om stillingtagen i Københavns, Frederiksberg, Tårnby og Hvidovre Kommuner, jf. bilag 1. Aftalen skal desuden godkendes i Ankestyrelsen.

Hvis indstillingen om den indbyrdes fordeling af hæftelsen og/eller tillægget til ARCs vedtægt ikke godkendes, skal sagen sendes tilbage til ARCs ejerkreds til drøftelse af den videre proces.

Videre proces

Såfremt kommunalbestyrelsen godkender indstillingen, giver forvaltningen besked til ARC. § 3, stk. 2-aftalen sendes herefter til endelig godkendelse i Ankestyrelsen. Sorteringsanlægget skal herefter udbydes og bygges på Kraftværksvej 31, 2300 København S. Anlægget forventes at stå klar til drift i andet halvår 2025.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at løsningen med anpartsvis hæftelse for de fire kommuner, herunder Hvidovre Kommunes mulighed for senere indtræden, håndterer kommunernes forskellige behov.

Økonomi

Som følge af ændring i deltagere i sorteringsanlægget, er der behov for at justere fordelingen af hæftelsen mellem kommunerne. Lånerammen er uændret på i alt 300 mio. kr. Det er Dragør Kommunes oprindelige andel af hæftelsen på 4,2 mio. kr., der skal fordeles mellem de deltagende kommuner, hvilket indebærer en udvidelse af lånerammen for Københavns Kommune med 3,2 mio. kr., Frederiksberg Kommune med 0,7 mio. kr. og Tårnby Kommune med 0,3 mio. kr. Oversigt over hæftelsesfordeling fremgår af dette skema.

Kommune	Godkendt i 2020	Godkendt i 2023	Denne indstilling	I alt
København (ARC-opland)	125,2	84,1	3,2	212,5
Frederiksberg	30,4	19,8	0,7	50,9
Tårnby	12,5	8,2	0,3	21,0
Hvidovre	15,6	0	0	15,6
Dragør	4,2	0	-4,2	0
I alt	188	112	0	300

Frederiksberg Kommunes pro rata hæftelse, for ARC I/Ss lånoptagelse for samlet set op til 300 mio. kr. forøges således fra 50,2 til 50,9 mio.kr., som følge af indstillingen.

Da det er indbyggertallet ved det faktiske tidspunkt for lånoptagelsen, som afgør hæftelsen, kan der forekomme mindre ændringer, idet lånet først forventes optaget i 2024. Det er tidligere besluttet, at Hvidovre Kommunes restaffald skal sorteres på anlægget, hvis genanvendelsen af kommunens affald ikke lever op til nationale genanvendelsesmålsætninger. I dette tilfælde indtræder Hvidovre Kommune i hæftelsen efter indbyggertal og de øvrige kommuners hæftelse justeres herefter.

Den ændrede hæftelse påvirker ikke driftsøkonomien på sorteringsanlægget og har derfor ingen økonomiske konsekvenser for Frederiksberg Kommunes økonomi. Affaldsgebyrerne ændres derfor ikke i medfør af denne indstilling.

ARC har bekræftet, at optagelse af lån ikke påvirker kommunens låneramme. Lånene optages i KommuneKredit, der har givet tilsagn herom på baggrund af, at ARC har opnået dispensation fra Energistyrelsen til at etablere og drive sorteringsanlægget. For god ordens skyld nævnes, at kommunen ikke skal stille lånegaranti, idet lånet garanteres af ARC, der er et I/S, hvor der hæftes solidarisk. Det nyoprettede selskab skal betale garantiprovision for lånet til I/S ARC, hvilket indgår i businesscasen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 140:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at godkende, at Dragør Kommunes del af hæftelsen for lån på 4,2 mio. kr. til sorteringsanlæg til restaffald fordeles mellem Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune og Tårnby Kommune, sådan som det fremgår af skemaet i økonomiafsnittet,
2. at godkende tillægget om sorteringsanlæg til restaffald til ARCs vedtægt jf. bilag 1.

Indstilling 25. september 2023, pkt. 260:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at godkende, at Dragør Kommunes del af hæftelsen for lån på 4,2 mio. kr. til sorteringsanlæg til restaffald fordeles mellem Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune og Tårnby Kommune, sådan som det fremgår af skemaet i økonomiafsnittet,
2. at godkende tillægget om sorteringsanlæg til restaffald til ARCs vedtægt jf. bilag 1.

Bilag

Bilag 1 - Låneanmodning fra ARC til FK vedr. sorteringsanlæg til restaffald

Punkt 179: Valg af nyt medlem til bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond

00.22.04-A30-51-18

Resume

Pelle Dragsted har meddelt, at han ønsker at udtræde af bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond grundet hans nye hverv som Enhedslistens politiske ordfører i Folketinget.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen, idet valg meddeles protokollen.

Indstilling

Kommunaldirektørområdet indstiller, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem til bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond for resten af funktionsperioden frem til den 31. december 2025.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen valgte på det konstituerende møde Pelle Dragsted, Flemming Brank og Malte Mathies Løcke som medlemmer af bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond.

Pelle Dragsted har meddelt, at han ønsker at udtræde af bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond grundet hans nye hverv som Enhedslistens politiske ordfører i Folketinget.

Rådmand Mette Bang Larsen er valgt som stedfortræder for Pelle Dragsted.

Pelle Dragsted er ikke medlem af kommunalbestyrelsen og har derfor i almindelighed ikke pligt til at lade sig vælge til bestemte hverv, medmindre det i lovgivningen fremgår, at der er tale om et borgerligt ombud.

Pelle Dragsted kan derfor meddele kommunalbestyrelsen, at han vil udtræde.

Det indstilles derfor, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem til bestyrelsen for Frederiksberg Boligfond for resten af funktionsperioden frem til den 31. december 2025.

Det tilkommer ØABF-gruppen at vælge nyt medlem.

Økonomi

Ingen som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Kommunalbestyrelsen.

Punkt 180: Forslag til beslutning fra rådmændene Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy og Helle Sjelle og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt om at indføre ret til fuld tid i Frederiksberg Kommune

00.22.00-P35-74-23

Resume

Rådmændene Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy og Helle Sjelle og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt har stillet forslag om, at Frederiksberg Kommune giver alle medarbejdergrupper i kommunen ret til at kunne arbejde på fuld tid.

Sagen indeholder en beskrivelse og vurdering af de muligheder Frederiksberg Kommune har i forhold til at tilbyde ansættelse på fuld tid.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Magistraten indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der gives en ret til fuldtidsstillinger for de medarbejdergrupper, hvor kommunen mangler arbejdskraft, og hvor der p.t. er rekrutteringsudfordringer, dvs. aktuelt gælder det SOSU-assistenter, pædagoger og sygeplejersker.

For de personalegrupper, der er omfattet af retten til fuld tid kan direktionen efter en konkret saglig vurdering afslå et ønske om fuldtid, hvis f.eks. en institution ikke har økonomisk mulighed for at imødekomme ønsket.

Magistraten betonedede vigtigheden af mulighederne for flere deltidsansættelser i kommunale institutioner således, at den ansatte samlet arbejder fuldtid, men på flere lokale kommunale arbejdspladser.

Sagsfremstilling

Rådmændene Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy og Helle Sjelle og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt har stillet forslag om, at Frederiksberg Kommune giver alle medarbejdergrupper i kommunen ret til at kunne arbejde på fuld tid.

Beslutningsforslag

"I de kommende år står Frederiksberg Kommune, i lighed med landets øvrige kommuner, overfor store rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer på en lang række serviceområder.

I dag arbejder et stort antal ansatte i Frederiksberg Kommune på deltid, og det er ikke altid let for den enkelte kommunale arbejdsplads umiddelbart at tilgodese et ønske fra medarbejderne om at komme til at arbejde på fuld tid. Det foreslås derfor, at kommunen samlet set giver alle medarbejdergrupper ret til at blive ansat på fuld tid, i lighed med hvad regionerne for nylig har besluttet.

At kunne skabe mulighed for, at et stort antal kommunalt ansatte får mulighed for at overgå fra deltid til fuld tid vil være et væsentligt bidrag til at fastholde medarbejdere, der ønsker fuld tid, og vil samtidig være en markant styrkelse i forhold til at sikre tilstrækkeligt med medarbejderressourcer til at kunne levere den nødvendige service til borgerne i fremtiden.

Samtidig peger meget på, at fuldtidsansatte medarbejdere styrker såvel kontinuitet som kvalitet i opgaveløsningen, fordi borgerne oftere vil blive betjent af de samme medarbejdere."

Beslutningsforslaget blev oversendt til Magistraten.

Nedenfor beskrives konsekvensen af en ret til fuld tid, og de initiativer, som Frederiksberg Kommune har igangsat i forhold til få ansat så mange medarbejdere som muligt med et højere timetal.

40 pct. af de kommunalt ansatte arbejder i dag på deltid, og inden for nogle faggrupper er det endnu flere. F.eks. arbejder 8 ud af 10 af de social- og sundhedsansatte på deltid. Det gælder også for ca. halvdelen af pædagogerne. I Frederiksberg Kommune er der i april måned ansat 708 pædagogiske medarbejdere af dem var 360 medarbejdere på fuld tid og 348 på deltid.

Den driftsmæssige – og økonomiske ramme

Frederiksberg Kommunes ledere er i henhold til principperne for økonomistyring i Frederiksberg Kommune, forpligtet til at overholde budgettet indenfor den fastlagte økonomiske ramme for området eller institutionen. Det betyder, at de har et stort fokus på, at disponere og anvende ressourcerne så optimalt, som muligt.

Det er vurderingen, at lederne allerede i dag er meget opmærksomme på at få flere på fuld tid. Men en generel ret til fuld tid vil begrænse lederens handlemuligheder i forhold til at kunne disponere ressourcerne hensigtsmæssigt og optimalt i forhold til det driftsmæssige behov.

En ret til ansættelse på fuld tid kan således få den negative konsekvens, at lederne skal reducere øvrig drift, eller ville skulle varsle andre medarbejdere opsagt, fordi opgaveløsningen ikke kræver det omfang af medarbejdere på fuld tid, som har ønsket muligheden. Derudover kan der være specifikke specialiserede fagområder, hvor der ikke er behov for 37 timer pr. uge i forhold til en given opgave eller hvor det er lettere at have personalet på arbejde, på de tidspunkter, hvor borgerne har behov, hvis der ikke er tale om fuldtidsstillinger. .

Nedenfor uddybes de potentielle konsekvenser på dagtilbudsområde og ældreområdet.

På dagtilbudsområdet varierer størrelsen på institutioner og gruppestørrelse i den enkelte institution. Derfor kan lokale hensyn i forhold til bemanning og vagtplan, have betydning for antallet af medarbejdere og deres timetal. Det er derfor lederens opgave at vurdere behovet for timetal, så der opnås den bedste udnyttelse af de ressourcer institutionen stilles til rådighed.

To dagtilbudsledere fra institutioner, af varierende størrelse, er blevet spurgt til, hvilke konsekvenser de forudser det kan, eller vil få, hvis det besluttes, at alle medarbejdere i Frederiksberg Kommune får ret til at gå på fuld tid. De gør opmærksom på følgende:

- Flere daginstitutioner har ikke budget til fuldtidsansat køkkenpersonale. Der er typisk budgetteret med 20 køkkentimer i de mindste institutioner. En ret til fuld tid, vil betyde, at institutionen vil være tvunget til at overskride sit budget til køkkenpersonale markant.
- Mange daginstitutioner benytter, for at få den daglige drift til at fungere, ”flyvere”, som er medarbejdere, som dækker ledige timer på tværs af institutionen, eller vikarer, der er ansat på eksempelvis 6, 8 eller 18 timer om ugen. Medarbejdernes funktion er, at dække ind i forbindelse med sygdom, ferie o.l. En ret til fuld tid, vil gøre det vanskeligt for dagtilbudslederen, at overholde den økonomiske ramme.
- Den politiske målsætning om, at have en fordeling mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere på 50% af hver kan blive udfordret af retten til fuld tid. Hvis flere medarbejdere fra en af disse medarbejdergrupper skal op i tid, kan det være vanskeligt for dagtilbudslederne at leve op til fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere - og minimumsnormeringer samtidig.

I forhold til dagtilbudsområdet sker ansættelserne på nuværende tidspunkt således, at medarbejdere ansættes til et antal timer, der passer med det antal børn, de forventer at skulle passe. Hvis medarbejdere løbende og efter eget valg kan gå op i tid, vil det være svært at styre institutionens økonomi, da udgifterne til at sætte medarbejdere op i tid, skal findes indenfor institutionens økonomiske ramme. I yderste konsekvens vil de skulle afskedige medarbejdere for at andre kan gå på fuld tid.

Lederen af hjemmesygeplejen og den kommunale hjemmepleje, en plejehjemsforstander er ligeledes blevet spurgt til, hvilke konsekvenser de forudser en ret til fuld tid kan få. De gør opmærksom på følgende:

- Det vil i forhold til vagtplanlægning i den kommunale hjemmepleje og på plejecentrene betyde, at flere medarbejdere på fuld tid vil resultere i en reduktion i antallet af medarbejdere, og dermed en øgning i antallet af vagtplanlagte weekendvagter og helligdage for den enkelte medarbejder. Dette vil kunne vanskeliggøre rekruttering, da det ofte er et stort ønske fra medarbejderne at de ikke har for mange weekendvagter.
- Særligt i hjemmeplejen, vil et højt antal af fuldtidsansatte kunne blive en økonomisk udfordring, da der allerede i dag ses udfordringer i forbindelse med planlægning af en effektiv køreliste i et aktivitetsstyret budget. Dette skal ses i lyset af det aktivitetsfald, der ses på især hjemmehjælpsområdet, hvor det hovedsageligt er ydelser midt på formiddagen og efter frokost, som bortfalder. Resultatet af for mange medarbejdere på fuld tid vil være, at der er flere tilgængelige ressourcer til rådighed sidst på vagten, end der er behov for.

Det skal for god ordens skyld oplyses, at ledelsen, både på plejecentre og i hjemmeplejen, bredt set, oplever et stort ønske blandt medarbejderne, i forhold til at få planlagt så få weekendvagter som muligt. Netop det ønske er også afgørende i et rekrutteringsperspektiv.

Fokus på muligheden for at gå op i tid eller på fuld tid.

Frederiksberg Kommunes ledere er, helt generelt, meget optaget af at benytte eksisterende værktøjer og muligheder for, at så mange medarbejdere, som muligt, går op i tid, eller ansættes på fuld tid, indenfor den eksisterende økonomiske ramme.

Derfor har Frederiksberg Kommune, i 2020, deltaget i workshopforløbet ”En fremtid med fuldtid” i regi af KL og Forhandlingsfællesskabet, og har fortsat har fokus på fuld tid, og er i gang med at udbrede erfaringerne. Derudover har lederne generelt fuld opmærksomhed på, KL og KTO’s aftale om deltidsansattes adgang til højere timetal, og det er opfattelsen, at aftalen er velimplementeret og tilstrækkelig.

Aftale om deltidsansattes adgang til højere timetal

Som et led i kvalitetsreformen indgik Regeringen, i juli 2007, en trepartsaftale med KL, Danske Regioner og FTF. Med baggrund i den forventede mangel på arbejdskraft ønskede regeringen, KL, Danske Regioner, LO og AC, at flere deltidsansatte får mulighed for at arbejde mere.

Aftalen betyder, at arbejdsgiver har pligt til at tilbyde ledige timer til deltidsansatte medarbejdere, som ønsker en permanent forøgelse af arbejdstiden, og som opfylder sagligt begrundede krav til kvalifikationer og fleksibilitet vedrørende arbejdstid, -sted og -opgaver m.v.

Frederiksberg Kommunes ledere er bekendte med deltidsansattes ret til at få tilbudt ledige timer før der sker opslag af ledige stillinger.

En mindre rundspørge i kommunen blandt leder af hjemmesygeplejen og den kommunale hjemmepleje, en forstander af Østervang har vist, at eksempelvis ledelsen i Hjemmeplejen og på plejecentrene har et stort og konstant fokus på at opfylde hensigten med 3-parts aftalen og dermed deltidsansatte ret til højere timetal. MED-udvalget drøfter kontinuerligt retten til flere timer / fuld tid i forbindelse med vakancer, såfremt der er et match mellem kompetencer og de ledige timer. Derudover er der stort fokus på at tilbyde de medarbejdere, som i stort omfang tager ekstra vagter, at blive ansat på flere timer/fuld tid. Det er imidlertid således, at på trods af det konstante fokus og italesættelse, er der meget få medarbejdere, som rækker ud efter denne mulighed.

I forhold til dagtilbudsområdet, har de adspurgte ledere oplyst, at medarbejderne, som udgangspunkt, bliver ansat til det antal timer som de ønsker, så længe det kan lade sig gøre inden for institutionens økonomi. Hvis en medarbejder ønsker at få flere timer, giver de adspurgte ledere udtryk for, at de gør deres yderste for, at det kan lade sig gøre.

Det er imidlertid opfattelsen, at udfordringen omkring at få flere ansatte på fuld tid, ikke er begrundet i manglende mulighed, men snarere et manglende ønske hos den enkelte medarbejder. Netop derfor valgte Frederiksberg Kommune at indgå i KL og Forhandlingsfællesskabets projekt ”En fremtid på fuld tid”, som blev aftalt ved overenskomstforhandlingerne i 2021.

”En fremtid med fuldtid”

Frederiksberg Kommune indgik i efteråret 2020 i KL’s og Forhandlingsfællesskabets indsats ”En fremtid med fuldtid”. Frederiksberg Kommune var nøglekommune sammen 25 andre kommuner i Danmark. Nøglekommunerne var frontløbere og skulle i samarbejde med parterne afprøve redskaber og metoder til at finde lokale løsninger på de strukturelle og kulturelle barrierer, som skal overkommes, hvis flere medarbejdere skal op i tid.

I Frederiksberg Kommune har projektet tilbagevendende været drøftet på Hovedudvalget, blandet andet i november 2022, i forbindelse med, at Frederiksberg Kommune havde deltaget på den afsluttende workshop med deltagelse af KL og forhandlingsfællesskabet.

Erfaringerne fra de afholdte workshops var et katalog af ideer til prøvehandling, indenfor følgende emner:

- Opgave- og arbejdstidsplanlægning
- Flexibilitet og indflydelse
- Kultur, vaner og dialog
- Trivsel og faglighed

Behovet for og potentialet i at få flere medarbejdere til at vælge at gå op i tid blev tidligt i projektet, i Frederiksberg Kommune, udpeget til at være størst på dagtilbuds- og ældreområdet.

Det er derfor primært på disse områder, der sættes fokus på at udbrede kendskabet til indsatsen og dens muligheder.

Der er nedsat arbejdsgrupper under de respektive Område MED-udvalg i BUO og SSA med fokus på indsatsen. Område MED-udvalgene fungerer som styregrupper for indsatsen, og understøtter udbredelsen af budskabet og mulighederne i forhold til at flere går op i tid. De arbejdspladser, der deltog i workshopforløbet, deler af deres erfaringer og viden i forhold til andre arbejdspladser. På dagtilbudsområdet er indsatsen en del af den politiske besluttede Strategi for kvalitet i Dagtilbud. I strategien er der fokus på at udbrede de gode erfaringer fra projektet til alle daginstitutioner på Frederiksberg.

Udbredelsen kan eksempelvis være i form af videndeling og drøftelser i lokale MED-udvalg, på ledermøder, på medarbejdermøder m.v. Område MED-udvalgene har mulighed for at hente støtte i HR, hvor der er udpeget to tovholdere i relation til indsatsen. Andre arbejdsområder end dagtilbud og ældrepleje kan naturligvis også frit igangsætte lignende aktiviteter – og trække på HR for at understøtte det.

Overenskomstforhandlingerne 2024

Det er forventningen, at overenskomstforhandlingerne 2024 mellem KL og Hovedorganisationerne vil afspejle behovet for flere initiativer i forhold til den kommende arbejdskraftsmangel indenfor ældre- og dagtilbudsområdet.

Der er fra en del kommunernes side fremsat ønske om, at overenskomsterne, indenfor netop disse områder, kommer til at indeholde muligheden for at øge den ugentlige arbejdstid til 42 timer pr. uge, efter gensidig aftale mellem leder og medarbejder, tilsvarende overenskomster på det administrative område.

Økonomi

Beslutningsforslaget vil ikke i sig selv have økonomiske konsekvenser, men det vurderes alt andet lige at trække i retning af en mindre effektiv udnyttelse af personaleressourcerne og vil kunne gøre det vanskeligere for den enkelte leder at sikre budgetoverholdelse.

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Magistraten og kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 18. september 2023, pkt. 242:

Direktionen indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet,

- En ret for alle medarbejdere til at overgå til fuldtid vil indebære en væsentlig begrænsning af de enkelte lederes mulighed for at disponere de tildelte ressourcer hensigtsmæssigt og optimalt i forhold til de lokale driftsmæssige behov, hvilket alt andet lige også vil gøre det vanskeligere at sikre budgetoverholdelse.
- Der allerede er stort fokus på at få flere medarbejdere op i tid eller på fuld tid gennem andre tiltag, herunder f.eks. Frederiksberg Kommune deltagelse i workshopforløbet ”En fremtid med fuldtid” i regi af KL og Forhandlingsfællesskabet.

Punkt 181: Udmøntning af ny lovgivning (DUT) og udgiftsneutrale omplaceringer

00.30.00-S00-7-23

Resume

Sagen indeholder tekniske korrektioner til budget 2023 og overslagsårene 2024-2027 i form af udmøntning af ny lovgivning (DUT), samt en række udgiftsneutrale omplaceringer. Der er tale om tekniske korrektioner til budgettet, som sikrer at Frederiksberg Kommunes budget følger de ændrede tekniske forudsætninger som fremgår af økonomiaftalen mellem KL og staten.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller,

1. at der meldes følgende tillægsbevillinger til budgettet som konsekvens af ny lovgivning (DUT):
  1. På serviceudgifter gives positive tillægsbevillinger vedr. udmøntning af ny lovgivning (DUT) på samlet 6,2 mio. kr. i 2023, 10,6 mio. kr. i 2024, 10,3 mio. kr. i 2025 og 11,9 mio. kr. i 2026 og frem – jf. bilag 1.
  2. På serviceudgifter gives positiv tillægsbevilling vedr. pris og lønregulering på 14,9 mio. kr. der indarbejdes på puljen til uforudsete udgifter i 2023, jf. bilag 1.
  3. På overførselsudgifter gives negative tillægsbevillinger vedr. udmøntning af ny lovgivning (DUT) på -0,3 mio. kr. i 2023, -1,2 mio. kr. i 2024 og 2025 og -1,7 mio. kr. i 2026 og frem – jf. bilag 1.
  4. For 2023 er modposten kassen med henvisning til tilsvarende opskrivning af kassen med økonomiaftalen for 2024.
  5. Fra 2024 og frem er modposten på pulje under Magistraten, hvor finansiering til DUT-regulering blev afsat med 2. finansielle orientering om budget 2024 til efterfølgende udmøntning.
2. at der meldes tekniske korrektioner til budgettet:
  1. Der indarbejdes udgiftsneutrale omplaceringer i 2023 og frem på serviceudgifter og overførselsudgifter – jf. bilag 1.
  2. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes 11,0 mio. kr. i 2023 under Socialudvalget vedr. korrekt budgettering af STU– jf. bilag 1.

Sagsfremstilling

I forbindelse med den økonomiaftale som KL og regeringen har forhandlet før sommerferien, er der en række tekniske korrektioner til budgettet i relation til ny lovgivning (DUT) som skal udmøntes. Derfor fremlægges korrektionerne nu i denne sag. Derudover indeholder sagen en række interne og udgiftsneutrale omplaceringer mellem områder eller udvalg. Omplaceringerne er alene af teknisk karakter. Ændringer i 2024-2027 vil blive indarbejdet til 2. behandling af budget 2024.

Ny lovgivning (DUT)

Som en del af økonomiaftalen imellem KL og regeringen indgår hvert år DUT og andre reguleringer. DUT og andre reguleringer omtales også som Lov- og cirkulærepragrammet. DUT står for det udvidede totalbalanceprincip og betyder, at staten giver kompensation for de nye opgaver, som ny lovgivning vedtaget af Folketinget pålægger kommunerne. Omvendt reduceres kommunernes budget, når opgaver reduceres eller bortfalder.

Økonomiaftalen 2024, der blev indgået imellem KL og regeringen i juni, indebærer en række tekniske ændringer i kommunernes budgetter. Disse ændringer omhandler ikke alene budget 2024 og følgende år, men har også betydning for budgettet i 2023.

På overførselsområdet er der i stort omfang taget højde for korrektionerne i løbet af 2023, og de er allerede indarbejdet i Frederiksberg Kommunes skøn for overførselsudgifter. Reguleringerne vil derfor blive tilført kassen, men der bør være opmærksomhed på, at der kan komme en efterregulering når den faktiske udvikling på området kendes, og yderligere reguleringer kan være en mulighed.

For en uddybning af korrektionerne fordelt på udvalg henvises til Tabel 1 og Tabel 2 og Bilag 1 og 2.

Udgiftsneutrale omplaceringer og konkret udmøntning af tidligere beslutninger

Udover korrektioner som følge af DUT, er der en række udgiftsneutrale omplaceringer i budgettet. Det drejer sig om omplaceringer mellem udvalg eller områder, som er udgiftsneutrale for Frederiksberg Kommune.

Der er tale om rene tekniske korrektioner, hvor budgettet flyttes til der, hvor udgifterne rent faktisk afholdes.

For en uddybning henvises til Bilag 1.

Herudover effektueres beslutning fra opfølgningen på 1. forventede regnskab (MAG 19. juni 2023), hvor det besluttedes at halvdelen af P/L-reguleringen fra Økonomiaftalen (14,9 mio. kr.) skulle tilfalde puljen til uforudsete udgifter i 2023. Endelig foretages teknisk budgetkorrektion vedr. korrekt kontering af udgifter til STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse). Frederiksberg Kommune er sammen med andre kommuner blevet gjort opmærksom på budget og udgifter til STU bør ligge på overførselsudgifter, og der flyttes i den forbindelse 11,0 mio. kr. fra service til overførselsudgifter.

Økonomi

I Tabel 1 er vist de samlede tekniske korrektioner til budgettet for de enkelte udvalg.

Tabel 1: Tekniske ændringer af budget 2023 - serviceudgifter

Serviceudgifter (1.000 kr.)	Udgifter/ Indtægter	DUT	Udgiftsneutrale omplaceringer	I alt
Magistraten	U	1.815	12.894	14.709
	I		170	170
Klima-, Plan- og Boligudvalget	U	0	-407	-407
Undervisningsudvalget	U	0	-214	-214
Ældre- og Omsorgsudvalget	U	217	0	217
Kultur- og Fritidsudvalget	U	0	6.289	6.289
	I	0	-6.233	-6.233
Børneudvalget	U	1.778	639	2.417
	I		251	251
Socialudvalget	U	1.821	-9.635	-7.814
	I		-1.450	-1.450
Miljø- og Trafikudvalget	U	559	1.597	2.156
I alt - tillægsbevillinger med modpost på kassen		6.190	14.900	21.090
I alt - tillægsbevillinger med modpost på overførselsudgifter		0	-11.000	-11.000
I alt		6.190	3.900	10.090

Note: Afrundinger kan medføre at 'I alt' ikke stemmer overens med sum

Udmøntningen af DUT og tekniske korrektioner medfører at Frederiksberg Kommunes budget til serviceudgifter i 2023 opskrives med 10,1 mio.kr. og servicerammen opskrives tilsvarende.

I Tabel 2 og Tabel 3 er vist de samlede tekniske korrektioner til budgettet for de udvalg der berøres på områder undtaget service og det brugerfinansierede område.

Tabel 2: Tekniske ændringer af budget 2023 – områder undtaget service

Områder undtaget service (1.000 kr.)	Udgifter/ Indtægter	DUT	Udgiftsneutrale omplaceringer	I alt
Socialudvalget	U		11.000	11.000

	I	-295	-295
I alt - tillægsbevillinger med modpost på kassen		-295	0
I alt - tillægsbevillinger med modpost på service		11.000	11.000

Note: Afrundinger kan medføre at 'I alt' ikke stemmer overens med sum

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Magistraten 25. september 2023 og Kommunalbestyrelsen 2. oktober 2023.

Historik

Indstilling 25. september 2023, pkt. 252:

Direktionen indstiller,

1. at der meldes følgende tillægsbevillinger til budgettet som konsekvens af ny lovgivning (DUT):
  1. På serviceudgifter gives positive tillægsbevillinger vedr. udmøntning af ny lovgivning (DUT) på samlet 6,2 mio. kr. i 2023, 10,6 mio. kr. i 2024, 10,3 mio. kr. i 2025 og 11,9 mio. kr. i 2026 og frem – jf. bilag 1.
  2. På serviceudgifter gives positiv tillægsbevilling vedr. pris og lønregulering på 14,9 mio. kr. der indarbejdes på puljen til uforudsete udgifter i 2023, jf. bilag 1.
  3. På overførselsudgifter gives negative tillægsbevillinger vedr. udmøntning af ny lovgivning (DUT) på -0,3 mio. kr. i 2023, -1,2 mio. kr. i 2024 og 2025 og -1,7 mio. kr. i 2026 og frem – jf. bilag 1.
  4. For 2023 er modposten kassen med henvisning til tilsvarende opskrivning af kassen med økonomiaftalen for 2024.
  5. Fra 2024 og frem er modposten på pulje under Magistraten, hvor finansiering til DUT-regulering blev afsat med 2. finansielle orientering om budget 2024 til efterfølgende udmøntning.
2. at der meldes tekniske korrektioner til budgettet:
  1. Der indarbejdes udgiftsneutrale omplaceringer i 2023 og frem på serviceudgifter og overførselsudgifter – jf. bilag 1.
  2. Fra serviceudgifter til overførselsudgifter flyttes 11,0 mio. kr. i 2023 under Socialudvalget vedr. korrekt budgettering af STU– jf. bilag 1.

Bilag

Bilag 1 DUT og tekniske korrektioner

Bilag 2 Fordeling af DUT 2023-2027

Punkt 182: Forslag til beslutning fra rådmændene Nikolaj Bøgh og Alexandra Dessoy og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt om at indføre dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune

29.00.00-P00-2-23

Resume

Rådmændene Nikolaj Bøgh og Alexandra Dessoy og kommunalbestyrelsesmedlem Merete Winther Hildebrandt har stillet forslag om at indføre dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune.

Arbejdet med at indføre dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune er påbegyndt gennem tværsektorielle samarbejder, herunder i en aftale med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin, samt konkrete indsatser under Sundhedsklynge Byen. Til brug for Ældre- og Omsorgsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets behandling af sagen den 12. juni 2023 anbefalede forvaltningen på den baggrund, at den endelige behandling af beslutningsforslaget blev udskudt til sommeren 2024, hvor forvaltningen vil have haft mulighed for at følge op på og indsamle erfaringer fra de igangsatte indsatser.

På udvalgmøderne den 12. juni 2023 udsatte de to udvalg sagen efter drøftelse, idet udvalgene bad forvaltningen vurdere, om der kunne iværksættes yderligere tiltag. Efter fornyet vurdering foreslår forvaltningen, at det som et yderligere tiltag til udbredelse af dosispakket medicin indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte beslutningsforslaget som indstillet.

Indstilling

Magistraten, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin, og idet forvaltningen i sommeren 2024 forelægger en status for projektet med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin.

Sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling:

Beslutningsforslaget blev behandlet på udvalgmøderne den 12. juni 2023. Her udsatte Ældre- og Omsorgsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget sagen efter drøftelse og bad forvaltningen vurdere, om der kunne iværksættes yderligere tiltag.

Arbejdet med udbredelse af dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune er påbegyndt både internt i kommunen og i samarbejder på tværs af sektorer, herunder gennem initiativer i sundhedsklyngen. Derudover er der i marts 2023 indgået en aftale mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og PLO, der løber frem til udgangen af 2024, og som skal støtte, at dosispakket medicin sættes i værk for så mange borgere som muligt.

Et yderligere skridt, som kan tages for at understøtte udbredelsen af dosispakket medicin, er at indarbejde dosispakket medicin i kvalitetsstandarderne for sundhed, pleje, træning og omsorg for 2024. Det er således en mulighed for at skærpe anvendelsen af dosispakket medicin internt i Frederiksberg Kommune ved at skrive dosispakket medicin ind i kvalitetsstandarderne som udgangspunktet for alle borgere, der er egnet hertil. Det skal bemærkes, at al visitation foregår efter en konkret, individuel vurdering. Det gælder også ift. at vurdere om den enkelte borger er i målgruppen for dosispakket medicin og en løbende vurdering af om al eller dele af medicinen kan dosispakkes i samarbejde med praktiserende læge.

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at Frederiksberg Kommunes fortsatte arbejde med udbredelsen dosispakket medicin understøttes af, at det i kvalitetsstandarderne for 2024 tilføjes, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin.

Oprindelig sagsfremstilling:

"Det foreslås, at Frederiksberg Kommune indfører dosispakket medicin.

Begrundelse

Frederiksberg Kommune står, ligesom landets øvrige kommuner, overfor store udfordringer i de kommende år med at sikre tilstrækkeligt med personale til at kunne varetage centrale kommunale kerneopgaver i form af pleje og omsorg til ældre, syge og udsatte borgere.

Apotekerne har via anvendelse af pakkemaskiner mulighed for at levere medicin udmålt i doser til de rigtige indtagelsestidspunkter, hvilket også er en mere sikker metode i forhold til at kunne garantere, at borgerne får den rigtige medicin i den rigtige mængde, end manuel dosering.

Erfaringer fra andre kommuner i landet, bl.a. Aalborg, peger på, at der vil kunne frigives betydelige personaleressourcer blandt hjemmesygeplejersker og SOSU-assistenten ved at overgå til dosispakket medicin.

I stedet for at bruge arbejdstid på at dosere medicin til borgerne vil hjemmesygeplejersker og SOSU-assistenten således kunne koncentrere sig om de egentlige borgernære opgaver.

Dosispakning er således en effektiv og sikker – og på længere sigt givetvis billigere – metode til medicinbehandling end manuel dosering, og Frederiksberg bør derfor blive en foregangskommune i forhold til at anvende dosispakket medicin."

Forvaltningens bemærkninger

Som forslagsstillerne beskriver, er der store potentielle fordele for borgere og kommuner ved en øget udbredelse af dosispakket medicin. Det er veldokumenteret, at dosispakket medicin fører til færre medicineringsfejl, og at der er potentiale for frigivelse af ressourcer blandt kommunens ansatte. Der er dermed et positivt potentiale ved at udbrede dosispakket medicin i højere grad til borgere i Frederiksberg Kommune.

En succesfuld anvendelse og udbredelse af dosispakket medicin i høj grad kræver tværsektorielt samarbejde. Således er kommunen eksempelvis afhængig af, at de praktiserende læger er positivt stemt overfor dosispakket medicin, og dermed har lyst til at ordinere det til relevante målgrupper. Frederiksberg Kommune kan dermed ikke egenhændigt sikre udbredelsen af dosispakket medicin.

En analyse af dosispakket medicin foretaget af Muusmann (vedlagt som bilag) peger på en række udfordringer, der begrænser udbredelsen af dosispakket medicin, herunder den kendsgerning at fordelene og ulemperne ved dosispakket medicin ikke er fordelt ligeligt mellem aktørerne. Det vurderes, at kommunerne får størstedelen af gevinster, mens særligt almen praksis oplever det som en ulempe.

Derudover kræver det opkvalificering af de aktører, der er involveret i arbejdsgangene, samt implementering af nye, præcise arbejdsgange, der skal følges af alle. Der er således behov for et godt tværsektorielt samarbejde, hvis dosispakket medicin skal udbredes yderligere.

Dette tværsektorielle samarbejde er dog også påbegyndt blandt andet i regi af sundhedsklynge Byen. Her er dosisdispensering vedtaget som fokusområdet med 1,3 mio. kr. øremærket til en kommunikationsindsats i 2023, som har til formål at øge viden om og kendskab til dosispakket medicin blandt de praktiserende læger, hospitalspersonalet samt det kommunale personale. Derudover er der afsat 0,5 mio. kr. i 2023 til at tilrettelægge og udvikle arbejdsgange, der styrker sektorens kendskab, samt til at undgå at borgeren tages af dosispakket medicin ved sektorovergange. Det er forventningen, at indsatserne videreføres i 2024.

I Frederiksberg Kommune er emnet blevet drøftet i Kommunalt-Lægeligt Udvalg af flere omgange, hvor de praktiserende lægers holdning er flyttet fra en høj grad af forbeholdenhed i 2022, til nu at være overvejende positiv. I hjemmeplejen og på enkelte plejehjem er man så småt påbegyndt at identificere relevante borgere og med deres eller pårørendes accept, anmode egen læge om overgang til dosispakket medicin. Det er på den baggrund forventeligt, at antallet af borgere, som modtager dosispakket medicin allerede er stigende.

Forventningen er, at der i løbet af de næste måneder udarbejdes en arbejdsgangsaftale om fornyet indfasning af dosispakket medicin mellem Frederiksberg Kommune og de praktiserende læger, der kan implementeres på plejecentrene, i hjemmeplejen og hos de praktiserende læger selv i løbet af det resterende år. Ligeledes vil udbredelsen af dosispakket medicin blive hjulpet på vej af de tiltag, som er planlagt i regi af Sundhedsklyngen.

Arbejdet med udbredelsen af dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune er således påbegyndt, men det er endnu for tidligt at vurdere effekten af indsatserne samt potentialerne for frigivelse af kommunale ressourcer. Forvaltningen foreslår på den baggrund, at beslutningsforslaget udskydes til, at der er indsamlet erfaringer fra de nuværende indsatser, så behovet for yderligere indsatser kan vurderes. Det giver også forvaltningen mulighed for at vurdere de økonomiske besparelser og potentialer heri på baggrund af de igangværende indsatser.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 14. august 2023, pkt. 63:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin, og idet forvaltningen i sommeren 2024 forelægger en status for projektet med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 12. juni 2023, pkt. 55:

Ældre- og Omsorgsudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Beslutning fra Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 2022-25, 12. juni 2023, pkt. 44:

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 12. juni 2023, pkt. 55:

Social-, Sundheds-, og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget godkender, at beslutningsforslaget udskydes til endelig behandling i sommeren 2024, hvor forvaltningen har haft mulighed for at følge op på og indsamle erfaringer fra de igangværende indsatser om udbredelse af dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune.

Indstilling 12. juni 2023, pkt. 44:

Social-, Sundheds-, og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget godkender, at beslutningsforslaget udskydes til endelig behandling i sommeren 2024, hvor forvaltningen har haft mulighed for at følge op på og indsamle erfaringer fra de igangværende indsatser om udbredelse af dosispakket medicin i Frederiksberg Kommune.

Indstilling 14. august 2023, pkt. 63:

Social-, Sundheds-, og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin, og idet forvaltningen i sommeren 2024 forelægger en status for projektet med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin.

Indstilling 21. august 2023, pkt. 51:

Social-, Sundheds-, og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin, og idet forvaltningen i sommeren 2024 forelægger en status for projektet med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin.

Indstilling 18. september 2023, pkt. 244:

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin, og idet forvaltningen i sommeren 2024 forelægger en status for projektet med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin.

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet det indarbejdes i kvalitetsstandarderne for 2024, at borgere som udgangspunkt skal benytte dosispakket medicin, og idet forvaltningen i sommeren 2024 forelægger en status for projektet med de praktiserende læger om fornyet indfasning af dosispakket medicin.

Punkt 183: Lukket: Salg af ejendom

82.02.00-A00-1-23

Punkt 184: Lukket: Tillæg til lejekontrakt

03.01.20-Ø54-1-23

Punkt 185: Lukket: Kommissorium for analyser om et fælleskommunalt selskab

00.17.20-A00-1-15

Punkt 186: Lukket: Indsamling af affald

07.18.00-G01-3-23